

Załącznik
do Uchwały Nr ..../2015
Rady Powiatu Wołomińskiego
z dnia .....2015 r.

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
w WARSZAWIE
DELEGATURA w MIŃSKU MAZOWIECKIM**

POWIAT WOŁOMIŃSKI

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA**

PAŹDZIERNIK 2015

Opracowanie sporządzono w oparciu o badania monitoringowe oraz wyniki kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska przez jednostki organizacyjne. Zaprezentowano także dane Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych). Przedstawione wyniki badań wskazują, że w powiecie wołomińskim:

- Jakość powietrza nie budzi większych zastrzeżeń za wyjątkiem zanieczyszczenia pyłem (Strefa A- bez przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla większości substancji, jedynie strefa C ze względu na PM10, PM2,5 oraz benzo(a)piren - problem dotyczy wszystkich wyznaczonych stref, a więc całego województwa. W całym województwie przekroczone są także poziomy celu długoterminowego dla ozonu.);
- Stan/potencjał ekologiczny badanych wód powierzchniowych jest umiarkowany lub słaby (stan ogólny wód zły);

Dużą uciążliwością dla mieszkańców miast jest hałas komunikacyjny.

Najpilniejsze zadania w zakresie ochrony wód to:

- dalsza budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych (budowa dot. np. gminy Poświętne),
- przy rozproszonej zabudowie na terenach wiejskich budowa oczyszczalni przydomowych (dot. np. gminy Strachówka),
- oczyszczanie wód opadowych odprowadzanych z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń z terenów użytkowanych rolniczo,
- kształtowanie stosunków wodnych oraz ochrona ekosystemów od wód zależnych (w tym morfologia i zachowanie ciągłości biologicznej cieków).

Konieczne są także działania organizacyjno-prawne i edukacyjne.

Do najpilniejszych zadań w dziedzinie ochrony powietrza należy kontynuacja ograniczania niskiej emisji z domów ogrzewanych indywidualnie poprzez rozbudowę centralnych systemów ciepłowniczych, ograniczanie strat ciepła w budynkach, zmianę paliwa oraz sposobu ogrzewania indywidualnego budynków, promocje ekologicznych nośników energii i eliminowanie węgla (np. pełne wdrożenie opracowanych programów ograniczenia niskiej emisji).

Konieczna jest realizacja zadań postawionych w WPGO 2012-2017, w szczególności wyposażenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi w wystarczającą liczbę instalacji koniecznych do przetwarzania odpadów komunalnych zmieszanych, zielonych, biodegradowalnych oraz osadów ściekowych. Niezbędne są dalsze działania w kierunku doskonalenia systemu selektywnej zbiórki odpadów, ich odzysku oraz ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska. W najbliższym czasie rekultywacji wymagać będzie planowane do zamknięcia składowisko (kwatery) odpadów komunalnych w miejscowości Lipiny Stare.

W ramach ochrony przed nadmiernym hałasem konieczne są:

- wprowadzanie rozwiązań komunikacyjnych zmniejszających natężenia ruchu w centrum miast oraz poprawiających płynność ruchu drogowego,
- modernizacja dróg, poprawa ich nawierzchni,
- tam gdzie jest to możliwe wprowadzanie zieleni izolacyjnej lub budowa ekranów akustycznych.
- opracowanie map akustycznych.

Spis treści	Strona
I. STAN ŚRODOWISKA	
1. Jakość powietrza	3
2. Pola elektromagnetyczne	11
3. Jakość wód powierzchniowych	11
4. Jakość wód podziemnych	17
5. Badania gleb	18
6. Zagrożenie hałasem	19
II. ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ ŚRODOWISKA	
1. Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych	19
2. Źródła zanieczyszczeń powietrza	22
3. Zagrożenie odpadami	24
III. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ	31
IV. INTERWENCJE I ZDARZENIA O ZNAMIONACH POWAŻNYCH AWARII	31

Spis tabel:

1. Podział stref w województwie mazowieckim.
2. Poziomy dopuszczalne, docelowe, celu długoterminowego do klasyfikacji stref – ochrona zdrowia i ochrona roślin.
3. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.
4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.
5. Klasyfikacja stref ze względu na ozon z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia.
6. Klasyfikacja stref ze względu na ozon z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.
7. Zestawienie przekrojów pomiarowo-kontrolnych jakości wód w powiecie wołomińskim i w jego najbliższym otoczeniu objętych monitoringiem w latach 2010-2015.
8. Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) badanych w rejonie i okolicach powiatu wołomińskiego.
9. Oczyszczalnie ścieków w powiecie wołomińskim (dane WIOŚ).
10. Ładunki zanieczyszczeń wprowadzane ze ściekami do środowiska w 2014 roku (dane WIOŚ).

Załączniki:

Spis map:

Nr 1-3 – dotyczą oceny stanu wód powierzchniowych w latach 2010-2014.

Wykresy

Nr 1-8 dotyczące stężeń substancji na wybranych stacjach monitoringu powietrza w 2014 roku.

I. STAN ŚRODOWISKA

W 2012 roku WIOŚ w Warszawie opracował „Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2013-2015”, do którego sporządzono w grudniu 2013 r. Aneks nr 1 oraz w grudniu 2014 r. Aneks nr 2. Informacje dotyczące poszczególnych zadań realizowanych przez WIOŚ zostały ujęte w trzech blokach: presje na środowisko, stan środowiska oraz oceny i prognozy. Obecnie rozpoczęto prace nad opracowywaniem Programu na lata 2016-2020.

W listopadzie 2014 roku został sporządzony przez WIOŚ „Raport o stanie środowiska w woj. mazowieckim w 2013 r. Opracowanie jest udostępnione na stronie internetowej WIOŚ: www.wios.warszawa.pl. W roku bieżącym planowane jest wydanie informacji o stanie środowiska w województwie, w formie folderu.

Na stronie internetowej WIOŚ w Warszawie są zamieszczane: „Roczne oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim” (ostatnia za rok 2014 r.) i „Pięcioletnia ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim” (ostatnia za 2009-2013) raz oceny jakości wód powierzchniowych w województwie (ostatnia za 2010-2014), a także informacje dotyczące pomiarów hałasu i pól elektromagnetycznych oraz prowadzonych przez WIOŚ bazach o emisjach zanieczyszczeń do środowiska.

Na stronie internetowej GIOŚ dostępne jest opracowanie „Stan środowiska w Polsce. Raport 2014.”.

Przedstawione poniżej wyniki badań i kontroli świadczą o stosunkowo niewielkim zanieczyszczeniu środowiska na terenie powiatu wołomińskiego.

2. JAKOŚĆ POWIETRZA

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie, strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport za 2014 r. jest trzynastą oceną przeprowadzoną na całym obszarze województwa.

W województwie mazowieckim klasyfikację wykonano w 4 strefach: aglomeracji warszawskiej, mieście Radom, mieście Płock i w strefie mazowieckiej, w której znajduje się powiat wołomiński.

Tabela 1. Podział województwa mazowieckiego na strefy

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Powierzchnia strefy w km ²	Liczba mieszkańców strefy w tys.
1	aglomeracja warszawska	PL1401	517	1724,4
2	miasto Radom	PL1403	112	218,5
3	miasto Płock	PL1402	88	122,8
4	strefa mazowiecka	PL1404	34841	3251,2

Celem przeprowadzenia rocznej oceny jest:

- Klasyfikacja stref w oparciu o kryteria obowiązujące na dany rok,
- Uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń,
- Wskazanie wartości i obszarów przekroczeń wartości kryterialnych,
- Wskazanie potrzeb w zakresie niezbędnej modernizacji systemu monitoringu powietrza.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031). Obowiązujące w 2014 r. wielkości tych poziomów przedstawia tabela 2.

Objaśnienia do tabeli 2:

Poziom dopuszczalny – (odpowiednik w dyrektywie: wartość dopuszczalna) oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekroczony.

Poziom docelowy – (odpowiednik w dyrektywie: wartość docelowa) oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

Poziom krytyczny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do niektórych receptorów, takich jak drzewa, inne rośliny lub ekosystemy naturalne, jednak nie w odniesieniu do człowieka.

Poziom celu długoterminowego – (odpowiednik w dyrektywie: cel długoterminowy) oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Margines tolerancji – oznacza procentowo określoną część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony, zgodnie z warunkami ustanowionymi w Dyrektywie 2008/50/WE.

Wymagania dotyczące metod oceny, możliwych do wykorzystania w rocznej ocenie jakości powietrza, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1032), w Dyrektywie 2004/107/WE oraz w Dyrektywie 2008/50/WE.

Wyniki klasyfikacji powinny zostać uzyskane za pomocą wszelkich metod, dostępnych w danej strefie, przewidzianych przepisami.

Poniżej zamieszczono listę metod wykorzystanych w trakcie oceny za 2014 r., uszeregowanych malejąco w stosunku do ich wagi:

- codzienne pomiary manualne prowadzone w stałych punktach,
- pomiary wysokiej jakości (automatyczne ciągłe),
- pomiary manualne prowadzone cyklicznie w stałych punktach,
- obliczenia modelem matematycznym Calpuff,
- obliczenia modelem matematycznym CAMx (dla O₃) wykonane na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Tabela 2. Poziomy dopuszczalne, docelowe, celu długoterminowego do klasyfikacji stref – ochrona zdrowia i ochrona roślin

Nazwa substancji	Czas uśredniania stężeń	Określone poziomy dla zanieczyszczeń			Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji za 2014 r.	Dopuszczalna częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	Termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych lub docelowych w powietrzu
		Dopuszczalny	Docelowy	Długoterminowy			
		krytyczny					
Dwutlenek siarki	1-h	350 µg/m ³	-	-	-	24 razy	2005
	24-h	125 µg/m ³	-	-	-	3 razy	2005
	Rok	20 µg/m ³	-	-	-	-	2003
	pora zimowa						
Dwutlenek azotu	1-h	200 µg/m ³	-	-	-	18 razy	2010
	Rok	40 µg/m ³	-	-	-	-	2010
Tlenek węgla	max dobowe ze stężeń 8-h kroczących	10000 µg/m ³	-	-	-	-	2005
Benzen	Rok	5 µg/m ³	-	-	-	-	2010
Pył zawieszony PM 10	24-h	50 µg/m ³	-	-	-	35 razy	2005
	Rok	40 µg/m ³	-	-	-	-	2005
Pył zawieszony PM2,5	Rok	25 µg/m ³	25 µg/m ³	-	26 µg/m ³	-	2015
	Rok	-	20 µg/m ³	-	-	-	2020
Ołów	Rok	0,5 µg/m ³	-	-	-	-	2005
Arsen	Rok	-	6 ng/m ³	-	-	-	2013
Kadm	Rok	-	5 ng/m ³	-	-	-	2013
Nikiel	Rok	-	20 ng/m ³	-	-	-	2013
Benzo/a/ piren	Rok	-	1 ng/m ³	-	-	-	2013
Ozon	max dobowe ze stężeń 8-h kroczących	-	120 µg/m ³ dopuszcza się 25 dni z przekroczeniem	120 µg/m ³ nie dopuszcza się dni z przekroczeniem	-	-	2010
	wartość AOT40 obliczana ze stężeń 1-h w okresie maj-lipiec	-	18000 µg/m ³ xh	6000 µg/m ³ xh	-	-	2010
Tlenki azotu	Rok	30 µg/m ³	-	-	-	-	2003

ochrona zdrowia

ochrona roślin

Klasyfikując strefy według kryterium ochrony zdrowia uwzględniono cały obszar województwa (4 strefy), natomiast według kryterium ochrony roślin pominięto strefy będące aglomeracją, miastem o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. mieszkańców, jak również mniejsze miasta znajdujące się w strefie zdefiniowanej jako pozostały obszar województwa. Oznacza to, że wyniki pomiarów stężeń ze stacji miejskich, nie zostały uwzględnione w ocenie dokonywanej pod kątem kryteriów dotyczących ochrony roślin. Przekroczenie poziomów oceniane było na podstawie wielkości stężeń zanieczyszczeń z okresu roku 2014. Poziomy: dopuszczalny, docelowy, celu długoterminowego uznawane były za przekroczone, jeżeli chociaż w jednym punkcie strefy wystąpiło niedotrzymanie ww. norm lub wskazywało na to modelowanie matematyczne.

W rocznej ocenie jakości powietrza strefy o najwyższych stężeniach (przekroczenia normy) zaliczono do klasy C, dla których istnieje ustawy obowiązek sporządzenia Programów Ochrony Powietrza (POP) lub do klas C2 i D2, dla których nie ma obowiązku wykonywania POP.

Stężenia ozonu sprawdzane były w dwóch kategoriach – dotrzymania poziomu docelowego oraz dotrzymania poziomu celu długoterminowego. Klasyfikacja stref dla ozonu wykonana została w oparciu o wyniki pomiarów z okresu trzech lat (2012, 2013, 2014), dla którego obliczono średnią liczbę dni z przekroczeniem poziomu docelowego. W wyniku analiz serii pomiarowych oraz statystyk, na żadnym stanowisku pomiarowym nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego, stąd 4 strefy województwa otrzymały klasę A.

Dotrzymanie poziomu celu długoterminowego analizowano na podstawie wyników pomiarów z 2014 r. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano co najmniej jeden dzień z przekroczeniem wartości $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, stąd też oceniono, że cały obszar województwa nie spełnia wymagań określonych dla dotrzymania poziomu celu długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 r. Jako metodę wspomagającą przy klasyfikacji stref wykorzystano wyniki modelowania krajowego.

Tabela 3. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5 ¹⁾	PM2,5 ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²⁾	O ₃ ³⁾
1	aglomeracja warszawska	PL1401	A	C	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
2	miasto Radom	PL1403	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
3	Miasto Płock	PL1402	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
4	strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2

¹⁾ wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji

²⁾ wg poziomu docelowego,

³⁾ wg poziomu celu długoterminowego.

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe,
- **klasa B** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.

2. Dla substancji dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

1. Dla substancji dla których określone są poziomy docelowe:

- **klasa A** stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu docelowego,
- **klasa C2** stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom docelowy.

Tabela 4. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie		
			SO ₂	NO _x	O ₃
1	strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A

Tabela 5. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla ozonu

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wg poziomu docelowego	Symbol klasy wg poziomu celu długoterminowego
1	aglomeracja warszawska	PL1401	A	D2
2	miasto Radom	PL1403	A	D2
3	miasto Płock	PL1402	A	D2
4	strefa mazowiecka	PL1404	A	D2

Tabela 6. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla ozonu

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dla ozonu wg poziomu docelowego	Symbol klasy dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego
1	strefa mazowiecka	PL1404	A	D2

PODSUMOWANIE WYNIKÓW OCENY ZA 2014 ROK

W 2014 roku pomiary prowadzone były na 23 stacjach pomiarowych (14 automatycznych, 9 manualnych) metodami referencyjnymi (wszystkie zanieczyszczenia oprócz automatycznych pomiarów pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5) lub równoważnymi metodami referencyjnymi (automatyczne pomiary pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5), określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1032).

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2014 r. określono strefy, w których doszło do przekroczenia standardów imisyjnych:

- **Strefy zakwalifikowane do wykonania Programów Ochrony Powietrza dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia):**

- aglomeracja warszawska – pył PM10 (24-h, roczna), dwutlenek azotu NO₂ (roczna), pył PM2.5 (roczna);
- miasto Radom – pył PM10 (24-h, roczna), pył PM2.5 (roczna);
- miasto Płock – pył PM10 (24-h, roczna), pył PM2.5 (roczna);
- strefa mazowiecka - pył PM10 (24-h, roczna), pył PM2.5 (roczna).

- **Strefy zakwalifikowane do wykonania Programów Ochrony Powietrza dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia):**

- aglomeracja warszawska – benzo/a/piren B/a/P (roczna);
- miasto Radom – benzo/a/piren B/a/P (roczna);
- miasto Płock – benzo/a/piren B/a/P (roczna);
- strefa mazowiecka - benzo/a/piren B/a/P (roczna).

- **Strefy, w których niedotrzymane są poziomy docelowe, dla których nie ma obowiązku wykonania Programów Ochrony Powietrza (kryterium ochrona zdrowia):**

- aglomeracja warszawska – pył PM2.5 (roczna);
- miasto Radom – pył PM2.5 (roczna);
- miasto Płock – pył PM2.5 (roczna);
- strefa mazowiecka - pył PM2.5 (roczna).

- **Strefy, w których niedotrzymane są poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania Programów Ochrony Powietrza (kryterium ochrona zdrowia):**

- aglomeracja warszawska – ozon O₃ (max 8-h);
- miasto Radom – ozon O₃ (max 8-h);
- miasto Płock – ozon O₃ (max 8-h);
- strefa mazowiecka - ozon O₃ (max 8-h).

- **Strefy, w których niedotrzymane są poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania Programów Ochrony Powietrza (kryterium ochrona roślin):**

- strefa mazowiecka – ozon - AOT40 .

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, ozon O₃ (poziom dopuszczalny) standardy imisyjne na terenie wszystkich stref (cały obszar województwa) były dotrzymane.

W przypadku stref, dla których POP zostały określone, a standardy jakości powietrza są nadal przekraczane, zarząd województwa obowiązany jest do aktualizacji programu po okresie 3 lat od wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza uwzględniając działania ochronne dla wrażliwych grup ludności.

W Ocenie rocznej jakości powietrza zostały wyznaczone także obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń (poziomów dopuszczalnych i docelowych) w strefach, dla których istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia Programów Ochrony Powietrza (POP).

Obszary te zaprezentowano na mapkach województwa mazowieckiego (wybrane Mapki w załączniku na końcu niniejszego opracowania).

Wnioski:

Na większości stanowisk pomiarowych monitorujących poziomy stężeń **pyłu PM10** norma dobową została przekroczona, natomiast na dwóch stanowiskach została przekroczona norma roczna. Na prawie wszystkich stacjach w stosunku do roku 2013 odnotowano wzrost liczby dni z przekroczeniem normy dobowej. Na większości stanowisk można zaobserwować wzrost stężeń w przypadku stężenia średniorocznego. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że 41% mieszkańców Mazowsza jest narażonych na zbyt dużą liczbę dni z przekroczeniem normy pyłu PM10, a 2% na zbyt wysokie stężenie średnioroczne. Niezbędne jest zaplanowanie i wdrożenie działań, mających na celu obniżenie stężeń tego zanieczyszczenia.

Najniższy poziom stężenia średniorocznego **benzo(a)pirenu** w roku 2014 odnotowano w Ostrołęce, gdzie przekraczało ono normę ponad 2-krotnie. Najwyższy poziom stężenia średniorocznego miał miejsce w Otwocku – stwierdzono prawie 8-krotne przekroczenie normy. Na wszystkich pozostałych stanowiskach pomiarowych norma również została przekroczona kilkakrotnie. Modelowanie matematyczne pokazuje, że problem ten dotyczy głównie miast i miasteczek, a obszary mniej zurbanizowane nie są narażone na przekroczenia. W porównaniu do 2013 roku można zauważyć pogorszenie, najwyższe stwierdzone wtedy stężenie przekraczało normę 5-cio krotnie. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że 61% mieszkańców województwa jest narażonych na zbyt wysokie stężenie B(a)P. Niezbędne jest zatem zaplanowanie i wdrożenie działań, mających na celu obniżenie stężeń tego zanieczyszczenia.

Na stacji komunikacyjnej w Warszawie, zlokalizowanej w Alejach Niepodległości, w 2014 r. nieznacznie spadł poziom stężenia średniorocznego **dwutlenku azotu**, ale ciągle jest on przekraczany. Ponadto na drugiej stacji komunikacyjnej w Warszawie (przy ul. Marszałkowskiej) również odnotowano przekroczenie NO₂ co potwierdza, że problem dotyczy głównych warszawskich ulic. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że 6% mieszkańców Warszawy zamieszkuje obszary z przekroczeniem normy dla NO₂. Ponieważ normy te są przekraczane na drogach w centrum miasta, po których porusza się wielu pieszych oraz kierowców, liczba ta może być większa. Niezbędne jest zatem zaplanowanie i wdrożenie działań, mających na celu obniżenie stężeń tego zanieczyszczenia.

Poziomy cel długoterminowego dla **ozonu** (analiza za lata 2012-2014) według kryterium ochrony zdrowia oraz według kryterium ochrony roślin (AOT40 – analiza za lata 2010 - 2014) były przekroczone, stąd należy dążyć, aby osiągnąć do 2020 roku wartości kryterial-

ne dla ozonu, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 września 2012 r. *w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu*. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że zagrożonych jest 100% mieszkańców Mazowsza.

Poziom dopuszczalny i docelowy dla **pyłu PM_{2,5}** został przekroczony we wszystkich strefach. Zarówno część pomiarów, jak i modelowanie matematyczne wskazują, że w miastach stężenia tego zanieczyszczenia są na poziomie 23÷30 µg/m³, co w połączeniu z niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi może skutkować przekroczeniem norm również w kolejnych latach. Ze względu na to oraz biorąc pod uwagę termin osiągnięcia wymaganego poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} (do 1 stycznia 2015 r.), należy w najbliższych latach zaplanować i wdrożyć działania, mające na celu obniżenie stężeń tego zanieczyszczenia. Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że ok. 8% osób w województwie jest narażonych na przekroczenia poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, a 13% na przekroczenia poziomu docelowego.

Analiza otrzymanych poziomów stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2014 r. wskazuje na ścisłą zależność zmierzonych stężeń od warunków pogodowych. Zima spowodowała wysoką emisję zanieczyszczeń, pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na wysoki poziom emisji tych zanieczyszczeń, szczególnie w obszarach, gdzie dominująca jest powierzchniowa emisja indywidualna. Pomimo, że rok 2014 był cieplejszy od 2013 r. i należałoby się spodziewać niższych emisji i co za tym idzie stężeń zanieczyszczeń, stężenia te były wyższe. Powodem tego jest najprawdopodobniej dogrzewanie się przez mieszkańców w okresach cieplejszych paliwami stałymi (jak węgiel i drewno) oraz spalaniem odpadów zamiast ogrzewania gazem.

Prowadzone pomiary stężeń substancji na stacjach monitoringowych nie wykazują wyraźnej tendencji zmniejszania się poziomów stężeń tych substancji, dla których zostały sporządzone POP. Odnotowane wyższe stężenia należy łączyć raczej z panującymi warunkami meteorologicznymi, w tym z występowaniem cisz atmosferycznych oraz zwiększoną emisją z ogrzewania indywidualnego. W związku z tym w najbliższych latach działania związane z wdrażaniem rozwiązań, przewidzianych w POP, powinny zostać zintensyfikowane. Równocześnie w nowych lub aktualizowanych programach należy przewidzieć rozwiązania wpływające na zdecydowanie większe ograniczenia dotyczące emisji niskiej powierzchniowej. Rozwiązania takie powinny także dotyczyć bardziej skutecznego ograniczenia emisji komunikacyjnej, szczególnie w Warszawie.

Wyniki analiz i oszacowań WIOŚ w Warszawie wskazują, że w województwie mazowieckim podstawową przyczyną przekroczeń pyłów PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Duży jest napływ zanieczyszczeń spoza województwa (w którym przeważa emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym). Znaczący udział ma także emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw) – zwłaszcza w Warszawie. Wpływ emisji punktowej pochodzącej np. z elektrociepłowni to zaledwie kilka procent udziału w ogólnym bilansie zanieczyszczeń.

Według polskiego prawa to samorządy wojewódzkie (urzędy marszałkowskie oraz sejmiki wojewódzkie) odpowiadają za jakość powietrza. To urzędy marszałkowskie sporządzają co trzy lata programy ochrony powietrza, a sejmiki przyjmują je w głosowaniu. W ramach programów sporządzane są analizy, pokazujące gdzie problem z zanieczyszczeniem powietrza jest największy i co należy zrobić, aby poprawić jakość powietrza.

W 2013 roku zostały opracowane Programy Ochrony Powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu (obowiązuje od 25 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2024 r.) oraz dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu PM 10 i pyłu PM 2,5 w powietrzu (obowiązuje od 19 listopada 2013 r. do 31 grudnia 2024 r.). Programy są zamieszczone na stronie internetowej Mazowieckiego Urzędu Marszałkowskiego: www.mazovia.pl.

Podsumowując, powiat wołomiński wraz z całą strefą mazowiecką został zakwalifikowany w 2014 roku do klasy A ze względu na większość badanych zanieczyszczeń (strefa A- bez przekroczeń poziomów dopuszczalnych), jedynie ze względu na: PM10, PM2.5 i benzo(a)piren – strefa C (problem dotyczy całego województwa).

Polska to kraj o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu w Europie. Największym problemem jest zanieczyszczenie pyłem zawieszonym i benzo[a]pirenem. Próbą zmiany tej sytuacji jest nowelizacja ustawy Prawo ochrony środowiska. Dzięki nowelizacji artykułu 96 ustawy Prawo ochrony środowiska (tzw. poprawka antysmogowa) regionalne władze samorządowe będą mogły decydować, jakie paliwa i w jakiego rodzaju instalacjach, mogą być wykorzystywane na danym terenie. Innymi słowy, władze samorządowe będą mogły określić wymagania emisyjne wobec domowych kotłów i pieców na węgiel.

2.POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

W ramach monitoringu są wykonywane okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, na podstawie których WIOŚ prowadzi rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. W 2014 roku nie wykonywano pomiarów na terenie powiatu wołomińskiego. W 2015 roku wykonano pomiary w dwóch miejscowościach: Wołomin ul. Legionów 1 oraz Poświętne. Pomiary nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, których wartości określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. nr192, poz.1883).

3.JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Podstawowym celem planowania w gospodarce wodnej jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju dla obszaru dorzecza, przy jednoczesnym zabezpieczeniu potrzeb dotyczących gospodarki wodnej. Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) 2000/60/WE z 23 października 2000 roku zakłada, że gospodarowanie wodami musi odbywać się z zagwarantowaniem ochrony zasobów środowiska naturalnego i nie pogorszeniem jego stanu. Ważne jest utrzymanie jednolitych części wód oraz obszarów chronionych w stanie nie pogorszonym.

Dla każdej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych zostały określone cele środowiskowe.

Przez JCWP rozumie się oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne, jednorodny pod względem hydromorfologicznym i biologicznym.

W pierwszym cyklu planistycznym (2010-2015) nie wskazano jednak celów środowiskowych, ale przyjęto, że dla naturalnych JCWP jest nim dobry stan ekologiczny i chemiczny,

zaś dla silnie zmienionych i sztucznych JCWP dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny.

RDW dopuszcza zastosowanie odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Odstępstwo może być stosowane jedynie w wyjątkowych sytuacjach i jest uzależnione od spełnienia ściśle określonych warunków określonych w RDW.

Jednym z działań dla JCWP jest monitoring. W ostatnich kilku latach wdrażano nowe zasady monitoringu, uruchomiono szereg oznaczeń w szczególności biologicznych oraz substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej. Konieczność określenia stanu ekologicznego rzek wymusza bowiem wykonywanie przede wszystkim badań biologicznych (bezkęgowców bentosowych, makrofitów, fitoplanktonu, fitobentosu, ichtiofauny).

W znacznie szerszym zakresie badany jest także stan chemiczny rzek w wybranych przekrojach pomiarowych. Badania i ocena wykonywane są dla JCWP.

Rok 2012 zamykał trzyletni okres badań (2010-2012) w sześcioletnim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w latach 2010-2015. W związku z powyższym w 2013 roku zostało wykonane zbiorcze zestawienie ocen stanu wód w dorzeczu wraz z przeniesieniem wyników na JCWP nieobjęte monitoringiem, przez IMGW Państwowy Instytut Badawczy Ośrodek Monitoringu Jakości Wód w Katowicach.

W związku z przekroczeniami we wskaźnikach chemicznych - substancjach priorytetowych dla środowiska wodnego, które stwierdzono w 2009 roku (lub przy niewystarczająco „ostrej” granicy oznaczalności), kontynuowane były badania wybranych substancji w niektórych przekrojach pomiarowych: np. w Rządzy – endosulfanu, w Osownicy - pentachlorobenzenu.

W 2012 roku prowadzone zostały dodatkowo badania Beniaminówki w trzech przekrojach pomiarowych w ramach monitoringu badawczego (cztery razy w ciągu roku) w związku ze wzrostem zanieczyszczenia wód tej rzeki obserwowanym w 2011 roku.

W programie WPMŚ na lata 2013-2015 zaplanowano w rejonie i w najbliższych okolicach powiatu wołomińskiego badania rzek: Bug, Liwiec, Rządza, Cienka, Czarna, Długa, Osownica, Beniaminówka. Podstawą do opracowania monitoringu jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r. (Dz. U z 2013, poz. 1558) zmieniające rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Wykaz przekrojów pomiarowo-kontrolnych monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i badawczego w poszczególnych latach przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Zestawienie przekrojów pomiarowo-kontrolnych jakości wód powierzchniowych w powiecie wołomińskim i w jego najbliższym otoczeniu objętych monitoringiem w latach 2010-2015.

Rok badań	Rzeka	Nazwa przekroju kontrolno-pomiarowego	Km lokalizacji	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
2010 2011 2012 2014	LIWIEC	Kamieńczyk – ujście do Bugu *	0,5	Słaby	PSD	Zły
2010 2011 2012 2014	OSOWNICA	Borzmy – ujście do Liwca	1,2	Umiarkowany	Dobry	Zły

2010 2011 2012 2013 2014	BUG	Wyszków *	33,0	Słaby	Dobry	Zły
2010 2011 2012 2014		Barcice *	15,2	Słaby	Dobry	Zły
2012 (2015)	RZĄDZA	Załubice Stare – ujście do Jez. Ze-grzyńskiego	3,9	Umiarkowany	Dobry	Zły
2012 (2015)	CIENKA	Klembów – ujście do Rządzy	0,2	Słaby	n. o.	Zły
2010 2013	CZARNA	Stanisławów I – ujście do Kanału Żerańskiego *	0,7	Umiarkowany	n. o.	Zły
2010 2013	BENIAMINÓWKA	Nieporęt – ujście do Kanału Żerańskiego ***	1,2	Słaby	n. o.	Zły
2012 MB		Radzymin, ul. Korczaka	15,0	n. o. (monitoring badawczy)	n. o.	n. o.
2012 MB		Radzymin, ul. Weteranów	11,28	n. o. (monitoring badawczy)	n. o.	n. o.
2012 MB		Łąki Radzymskie	11,3	n. o. (monitoring badawczy)	n. o.	n. o.
2010 2013	DŁUGA	Zielonka ul. Piłsudskiego /poniżej uj. Dopływu z Rembertowa/	10,0	Umiarkowany	PSD	Zły
2010 2013		Kobiałka – ujście do Kanału Żerańskiego **	0,05	Słaby	n. o.	Zły

Uwagi:

*** przekrój na terenie powiatu legionowskiego,

** - przekrój na terenie powiatu warszawskiego,

*- przekrój na terenie powiatu wyszkowskiego;

PSD – poniżej stanu dobrego

n. o. – nie określono

MB – monitoring badawczy

(2015) – punkty monitoringowe w roku bieżącym (nie uwzględnione w wynikach prezentowanej oceny).

OCENA JAKOŚCI WÓD

W czerwcu 2015 r. została przeprowadzona ocena jakości wód powierzchniowych za 2014 rok w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości substancji priorytetowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1482), a także wytyczne GIOŚ do oceny, w których dopuszcza się możliwość dziedziczenia wyników z trzech lat, a w monitoringu diagnostycznym nawet przez okres 6 lat (przez co należy rozumieć przeniesienie wyników oceny elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych oraz chemicznych na kolejny rok w przypadku, gdy nie były one objęte monitoringiem).

Ocenę stanu wód powierzchniowych prezentuje się poprzez:

- ocenę stanu ekologicznego w jednolitych częściach wód (JCWP), a w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka - ocenę potencjału ekologicznego;
- ocenę stanu chemicznego;
- ocenę stanu.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonał ocenę stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego w 152 jednolitych częściach wód (JCW) przebadanych w latach 2010-2014. Ocena umieszczona została na stronie internetowej WIOŚ www.wios.warszawa.pl w zakładce monitoring rzek w Tabeli 1. Przedstawia ona ocenę wszystkich przebadanych JCWP w latach 2010-2014 (arkusz STAN_ocena jcw 2014) oraz ocenę w obszarach chronionych, na podstawie wyników badań z punktów pomiarowo-kontrolnych (arkusz MOC_ocena ppk).

Wyniki ocen przedstawiono na mapach 1,2,3 w załączniku do niniejszego opracowania.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie badań monitoringowych w rejonie i okolicach powiatu wołomińskiego zaprezentowano w tabeli 8.

Ocena wskazuje na umiarkowany i słaby stan (potencjał) ekologiczny badanych wód powierzchniowych (10 JCWP) w rejonie powiatu wołomińskiego, a więc zły stan wód. Nie stwierdzono wód o dobrym stanie/potencjale ekologicznym.

Umiarkowany stan ekologiczny JCWP stwierdzono w rzekach: Osownica, Rządza (JCWP *Rządza od Cienkiej do ujścia*), Czarna, Długa (JCWP *Długa od źródeł do Kanalu Magenta*).

Słaby stan/potencjał ekologiczny JCWP stwierdzono natomiast w rzekach: Liwiec (JCWP *Liwiec od dopł. z Zalesia do ujścia*), Bug (2 JCWP ogólnie od dopł. z Sitna do ujścia), Cienka, Beniaminówka, Długa (JCWP *Długa od Dopływu z Rembertowa do ujścia*).

O takiej ocenie zdecydowały przede wszystkim **wskaźniki biologiczne**:

- fitoplankton w Bugu;
- ichtiofauna w Bugu, Liwcu, Osownicy;
- fitobentos w Czarnej, Beniaminówce, Długiej;
- makrobezkręgowce bentosowe w Rządzy, Cienkiej, Czarnej, Beniaminówce, Długiej;
- makrofity w Długiej.

Wskaźniki fizykochemiczne nie przekraczały na ogół warunków określonych dla II klasy wód, jedynie nieznaczne przekroczenia odnotowano w utlenialności (ChZT-Mn) w rzekach Bug i Osownica oraz w fosforanach w rzekach Bug i Beniaminówka.

Ocena chemiczna przeprowadzona została dla 6 JCWP. Wskazuje ona na ogół na dobrą jakość wód. Stan chemiczny PSD – „poniżej stanu dobrego” stwierdzono jedynie w Liwcu i w Długiej ze względu na nieznaczne przekroczenie w WWA (przekroczenie dopuszczalnej wartości średniorocznej w składowych WWA, dotyczy sumy benzo(k)fluorantenu i benzo(g,h,i)peryleny).

W wielu badanych rzekach (Bug, Osownica, Cienka, Czarna, Długa, Beniaminówka)) stwierdzono cechy **przyspieszonej eutrofizacji** wód wywołanej antropogenicznie, wskazujące na możliwość zakwitów glonów. O powyższym zdecydowały przede wszystkim wskaźniki biologiczne: fitobentos, a w Bugu fitoplankton oraz wskaźnik fizykochemiczny – fosforany (dot. Bugu i Beniaminówki).

Obecnie nie wykonywana jest ocena przydatności wód rzek pod kątem bytowania ryb (z uwagi na brak wyznaczenia obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym).

Pomimo, niekorzystnego wyniku oceny, stan wód rzek w stosunku do badań przeprowadzonych w poprzednim cyklu badawczym nie uległ większym zmianom, a nawet nieznacznie poprawił się. W kilku przekrojach badawczych niższe były stężenia wskaźników fizykochemicznych takich jak: Azot Kjeldahla i fosforany (dotyczy to obu przekrojów na rzece Długiej), w przekroju Kobiałka na tej rzece potencjał ekologiczny zmienił się ze „złego” na „słaby” (poprawa we wskaźniku makrobezkręgowce bentosowe).

W 2013 roku poprawę nieznaczną (w stosunku do 2010 roku) stwierdzono także w rzece Beniaminówką w przekroju Nieporęt (niższe wartości Azotu Kjeldahla, OWO, lepsze natlenienie wód). Niskie wartości tlenu 4,5-5 mg O₂/l wystąpiły jedynie w miesiącach letnich (VII, VIII).

Należy także zaznaczyć, że wskaźnik biologiczny – ichtiofauna, który obniżył wyniki oceny stanu ekologicznego, badany jest od niedawna i we wcześniejszych ocenach nie był uwzględniany np. dotyczy wód Liwca (stan ekologiczny z „umiarkowanego” zmieniono na „słaby”).

Poniżej objaśnienia do tabeli 8.

Uwaga:

*- przekrój na terenie powiatu wyszkowskiego;

** - przekrój na terenie powiatu warszawskiego,

*** przekrój na terenie powiatu legionowskiego;

PSD - poniżej stanu dobrego

n. o. – nie określono

Przekroczenia w WWA dotyczą sumy: benzo(g,h,i)perylenu oraz indeno(1,2,3-cd)pirenu

Tabela 8. Ocena stanu jednolitych części wód (JCW) na podstawie badań monitoringowych w rejonie i okolicach powiatu wołomińskiego

Nazwa jednolitej części wód (JCW)	Kod jednolitej części wód (JCW)	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Typ	Klasa elementów biologicznych	Wskaźnik biologiczny decydujący o klasie	Klasa elementów fizykochemicznych	Wskaźnik fizykochemiczny decydujący o ocenie PSD	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźnik chemiczny decydujący o ocenie PSD	Stan wód
Liwiec od dopł. z Zalesia do ujścia	PLRW200019266899	Liwiec-Kamieńczyk*	19	IV	Ichtiofauna	II		SLABY	PSD	WWA	ZŁY
Osownica	PLRW200017266889	Osownica-Borzymy	17	III	Fitobentos, Ichtiofauna	PSD	ChZT-Mn	UMIARKOWANY	DOBRY		ZŁY
Bug od Broku do dopł. z Sitna	PLRW200021266979	Bug-Wyszków*	21	IV	Fitoplankton, Ichtiofauna	PSD	ChZT-Mn, Fosforany	SLABY	DOBRY		ZŁY
Bug od dopł. z Sitna do ujścia	PLRW20002126699	Bug-Barcice (ppk brzegowy)*	21	IV	Fitoplankton	PSD	ChZT-Mn	SLABY	DOBRY		ZŁY
Rządza od Cienkiej do ujścia	PLRW2000192671699	Rządza - Załubice Stare (uj. do Jez. Żegrzyńskiego)***	19	III	Makrobezkręgowce bentosowe	II		UMIARKOWANY	DOBRY		ZŁY
Cienka	PLRW2000172671689	Cienka - Klembów (uj. do Rządzy)	17	IV	Makrobezkręgowce bentosowe	II		SLABY	n. o.		ZŁY
Czarna	PLRW2000172671869	Czarna - Stanisławów I (uj. do Kanału Żerańskiego)	17	III	Fitobentos, Makrobezkręgowce bentosowe	II		UMIARKOWANY	n. o.		ZŁY
Beniaminówka (Kan. Beniaminowski)	PLRW2000232671889	Beniaminówka - Nieporęt (ujście do Kan. Żerańskiego)***	23	IV	Fitobentos, Makrobezkręgowce bentosowe	PSD	Fosforany	SLABY	n. o.		ZŁY
Długa od źródeł do Kanału Magenta	PLRW20001726718496	Długa - Zielonka (ul. Piłsudskiego, poniżej ujścia Dopływu z Rembertowa)	17	III	Fitobentos, Makrofity	II		UMIARKOWANY	PSD	WWA	ZŁY
Długa od Dopływu z Rembertowa do ujścia	PLRW200002671852	Długa - Kobiółka (uj. do Kanału Żerańskiego)**	0	IV	Makrobezkręgowce bentosowe	II		SLABY	n. o.		ZŁY

OSADY RZECZNE

Uzupełnieniem badań zanieczyszczenia wód powierzchniowych są badania osadów rzecznych.

Badania osadów w ramach sieci krajowej prowadzi od 1990 roku Państwowy Instytut Geologiczny- Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie. W osadach wodnych jest zatrzymywana większość potencjalnie szkodliwych metali i związków organicznych trafiających do wód powierzchniowych. Akumulowane są w nich pierwiastki takie jak: cynk, miedź, chrom, kadm, ołów, nikiel, rtęć, a także trwałe zanieczyszczenia organiczne (TZO) m.in. wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), pestycydy chloroorganiczne, polichlorowane bifenyle (PCB).

W 2014 roku badania wykonano m.in. dla rzeki Bug w przekrojach zlokalizowanych w miejscowości Wyszków i Popowo na terenie gminy Dąbrówka oraz dla rzeki Czarna w miejscowości Nieporęt. W 2013 roku badania przeprowadzono dla rzek: Rządza (gm. Radzymin), Długa (gm. Halinów), Liwiec (m. Kamieńczyk). Wg oceny geochemicznej są to „osady niezanieczyszczone”, zaś wg oceny biogeochemicznej – „osady sporadycznie szkodliwie oddziałujące na organizmy żywe”.

4. JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Według danych Urzędu Statystycznego (BDL) w powiecie wołomińskim zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2014 r. wyniosło ogółem 10 137,5 dam³, w tym 63,3% na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej i 13,0% na potrzeby przemysłu, 23,7% na potrzeby rolnictwa i leśnictwa. Względem roku poprzedniego odnotowano nieznaczny spadek o 0,3%.

Ujęcia wód podziemnych będące źródłem zaopatrzenia ludności w wodę pitną znajdują się pod stałą kontrolą Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Jakość wód podziemnych jest badana także w ramach:

- monitoringu krajowego (badania prowadzone przez Państwowy Instytut Geologiczny),
- monitoringu lokalnego np. wokół składowisk odpadów (obowiązek nałożony na eksploatatorów składowisk).

Ocena stanu wód podziemnych jest wykonywana w oparciu o klasyfikację jakości 5 - klasową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896). Obecnie w trakcie legislacji jest nowe rozporządzenie „klasyfikacyjne”.

Ostatnie badania na terenie powiatu wołomińskiego zostały przeprowadzone w 2013 r. Badania wykonano dla dwóch otworów:

- w miejscowości Kąty Czernickie, gm. Strachówka (studnia wiercona o głębokości stropu warstwy wodonośnej 55 m i napiętym zwierciadle wody, zabudowa wiejska).
- w miejscowości Nowy Jadów, gm. Jadów (studnia wiercona o głębokości stropu warstwy wodonośnej 28 m i napiętym zwierciadle wody, zabudowa wiejska)

W obu punktach stwierdzono klasę III tj. „wody zadawalającej jakości”, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka (podwyższone stężenia żelaza, niższe stężenia tlenu rozpuszczonego). Podobnie przedstawiała się ocena w latach 2009-2012.

Wyżej opisane badania dotyczyły jednolitej części wód (JCWPd) nr 53 - uznanej za zagrożoną niespełnieniem celów środowiskowych.

Od 2016 roku będzie obowiązywał nowy wykaz JCWPd dla Polski (ogółem 172 JCWPd). Powiat wołomiński zlokalizowany jest na terenie JCWPd nr 54 o stanie ilościowym dobrym i stanie chemicznym dobrym. Na podstawie analizy wyników ryzyka, JCWPd nr 54 uznana została jako niezagrożona w osiągnięciu celów środowiskowych.

5. BADANIA GLEB

Standardy jakości gleby i ziemi zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 09.09.2002 r. (Dz. U. 165, poz. 1359 z 2002 r.). Badania chemizmu gleb gruntów ornych (na poziomie krajowym) prowadzi Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Badania wykonywane są w pięcioletnich przedziałach czasowych od 1995 roku. Ostatnie badania przeprowadzono w 2010 r. Wyniki dostępne na stronie GIOŚ (www.gios.gov.pl/chemizm_gleb).

Na omawianym terenie brak jest jednak punktów obserwacyjnych (krajowych) dotyczących chemizmu gleb ornych. WIOŚ także nie wykonuje badań monitoringowych gleb na terenie powiatu wołomińskiego.

Badania w zakresie właściwości agrochemicznych gleb na terenie woj. mazowieckiego wykonuje Stacja Chemiczno-Rolnicza w Wesolej.

Zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego w Emilianowie, gm. Klembów

W rejonie bocznicy kolejowej i przepompowni, na terenie Bazy Paliw nr 5 w Emilianowie (dz. Nr 94/1 obr. Rasztów) prowadzone są prace rekultywacyjne związane z szczypaniem wolnego produktu naftowego ze zwierciadła wód podziemnych. Prace rekultywacyjne terenu zanieczyszczonego prowadzone są od listopada 2001 roku w oparciu o decyzję Starosty Wołomińskiego nr 55/2001 z dnia 07.05.2001 r. znak: WOS-2/525/01 zatwierdzającą „Projekt prac geologicznych na wykonanie otworów depresyjno-eksploatacyjnych dla potrzeb likwidacji zanieczyszczeń naftowych na terenie Bazy Paliw nr 5 w Emilianowie”. Od dnia 01.07.2006 roku prace rekultywacyjne prowadzone są przez „NAFTOSERWIS” Sp. z o.o. Ogółem do końca 2014 roku szczypano na terenie Bazy Paliw nr 5, ze zwierciadła wód podziemnych 456 513 litrów produktu naftowego. Ilość szczypanego w ciągu miesiąca produktu jest wielokrotnie mniejsza w stosunku do lat 2006-2009. Badania wód wykonane w grudniu 2013 roku wskazują jednak, że na ww. terenie utrzymuje się zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego. Obszar występowania zanieczyszczonych wód podziemnych wynosi ok. 30 000 m³. Starosta Wołomiński Decyzją nr 306/14 z dnia 02.06.2014 r. znak: WOŚ.6122.18.2014 uzgodnił warunki dalszej rekultywacji wód podziemnych, celem której jest osiągnięcie stężeń substancji ropopochodnych w wodach podziemnych odpowiadających IV klasie jakości wód podziemnych. Wyznaczono także termin zakończenia rekultywacji na dzień 31.12.2025 r. Prace prowadzone są w technologii „In-situ, z wykorzystaniem procesu samooczyszczania, wspomaganego procesami „pompuj i oczyszczaj” oraz napowietrzania i wentylacji środowiska gruntowo-wodnego. Zakład zobowiązany jest do monitoringu środowiska tj. wykonywania badań wód podziemnych oraz sporządzania, co pół roku, sprawozdań okresowych (badania obejmują: sumy benzyn, oleju mineralnego, benzenu, toluenu, etylobenzenu, ksylenu i sumy BTEX).

Ostatnia kontrola w OPERATOR LOGISTYCZNY PALIW PŁYNNYCH Sp. z o.o. przeprowadzona została przez przedstawiciela WIOŚ w dniach 13.10.2014 r.- 22.10.2014 r.

Sieć kanalizacji deszczowo-przemysłowej Bazy zakończona jest oczyszczalnią ścieków. Zakład planuje przeprowadzenie modernizacji ww. oczyszczalni ścieków w latach 2014-2015. Kontrola WIOŚ planowana jest w listopadzie/grudniu 2015 r.

6. ZAGROŻENIE HAŁASEM

W zależności od źródeł i miejsca występowania, wyróżnia się hałas: komunikacyjny (drogowy, kolejowy) oraz przemysłowy. Na terenie powiatu występują wszystkie ww. rodzaje hałasu.

W 2014 r. WIOŚ nie wykonywał pomiarów monitoringowych hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu wołomińskiego.

Lokalną uciążliwością dla mieszkańców miast jest hałas przemysłowy emitowany z różnego typu zakładów usługowych zlokalizowanych w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109) i rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007r. Nr 120, poz. 826).

W 2014 r. WIOŚ przeprowadził kontrolne pomiary emisji hałasu do środowiska w 6 zakładach:

- Zakład Produkcyjny INTER-EUROPOL S.A. Piekarnia Szwajcarska w Markach,
- ZPUH STOL-DOM w Wołominie,
- Stacja Paliw BP WIKTORIA Banaszek Anna, Banaszek Piotr Sp. J. w Zielonce,
- HYDROWOD Janusz Małecki w Ząbkach,
- Sklep BIEDRONKA w Radzyminie,
- FANTASY FOOD Sp. z o. o. w Kobyłce.

W żadnym z zakładów nie stwierdzono przekroczeń emisji hałasu do środowiska.

Kontrole prowadzone przez WIOŚ na terenie powiatu wołomińskiego wykazywały w kilku przypadkach niewykonywanie zgodnie z decyzją Starosty Powiatu Wołomińskiego okresowych pomiarów emisji hałasu dot. np. emisji z instalacji do produkcji wyrobów ceramicznych za pomocą wypalania, badań hałasu emitowanego na sąsiadujące tereny chronione, powstającego w wyniku eksploatacji pojazdów i maszyn użytkowych na potrzeby firmy.

II. ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ ŚRODOWISKA

1. ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych w powiecie wołomińskim są ścieki komunalne. Wg danych Urzędu Statystycznego (BDL) w 2014 r. z oczyszczalni ścieków korzysta 60,2% ludności powiatu (79,4 % mieszkańców miast i 18,6 % mieszkańców wsi).

Spośród 12 jednostek administracyjnych 6 posiada większe komunalne oczyszczalnie ścieków. Ścieki z terenu gmin: Marki, Ząbki, Zielonka (częściowo) kierowane są na oczyszczalnię „CZAJKA”, zaś z terenu gminy Kobyłka na oczyszczalnię „KRYM”.

Wg danych GUS w 2014 roku z terenu ww. gmin odprowadzonych zostało do kanalizacji ok. 6 026 tys. m³ ścieków.

Brak oczyszczalni komunalnych w gminach Poświętne i Strachówka. W gminie Strachówka planowana jest budowa tylko oczyszczalni przydomowych.

Ogółem według prowadzonej przez WIOŚ Bazy „OCZYSZCZALNIE i ZRZUTY ŚCIEKÓW NIEOCZYSZCZONYCH” na terenie powiatu działa 13 oczyszczalni. Są to biologiczne oczyszczalnie o łącznej maksymalnej przepustowości 27,1 tys. m³/dobę (łącznie średniodobowa wynosi 21,95 tys. m³/dobę).

Tabela 9. Oczyszczalnie ścieków w powiecie wołomińskim – stan na 31.12.2014 r.

Gmina (eksploatator)	Przepustowość oczyszczalni maksymalna (śr. dobowa) m ³ /d	RLM	Ilość ścieków m ³ /rok	Odbiornik ścieków	Uwagi
Wołomin, (PWiK Sp. z o.o. w Wołominie)	14 000 * (12 000 *)	79 500	3 018 400	rz. Czarna Struga	Kontrola w 2014r.
Radzymin, (PWiK Sp. z o.o. w Radzyminie)	5 940 (4 400)	70 000	677 000	rz. Beniaminówka	Kontrola w 2014r .
Radzymin, COCA-COLA” HBC Sp. z o.o. w Warszawie Z-d w Ra- dzyminie (Dwa ciągi ”nowy” i „stary” oczyszczania, przepustowość łącznie)	3 000 (2 500)	41 667	606 900	rz. Beniaminówka	Kontrola w 2014r.
Tuszczy, (ZGKiM w Tuszczu Oczyszczalnia ul Wiejska w Tuszczu)	1154 (874)	5 273	237 000	rów melioracyjny- rz. Cienka	
Tuszczy, m. Borki (ZGKiM w Tuszczu)	55,4 (39,6)	215	4 900	rz. Cienka	
Tuszczy, Koleje Mazowieckie Sp. z o.o. (PGW-Ś GEO-NOVA Sp. z o.o. z/s w Starych Babicach)	15 (10)	2 000	3 010	rów melioracyjny C 10/ Cienka	
Zielonka, (Spółdzielnia Mieszkaniowa w Zielonce)	1074 (680)	3 500	106 000	rz. Długa	
Klembów m. Klembów (ZGK w Klembowie)	600 (500)	4 453	136 350	rów melioracyjny- rz. Rządza	
Klembów m. Wola Rasztowska (ZGK w Klembowie)	70 (55)	395	7 310	rów melioracyjny- rz. Rządza	
Jadów, Oczyszczalnia w Nowym Ja- dowie (ZMWIKW w Węgrowie)	577 (460)	3 450	115 000	rów melioracyjny- rz. Osownica	

Jadów, Zakłady Mięsne „JADÓW” Sp. z o.o.	120 (100)	2 333	13 000	rów melioracyjny – rz. Borówka	
Dąbrówka, (ZGK w Dąbrówce)	300 (215)	3 570	158 000	rów melioracyjny- K. Marianowski – rz. Bug	
Kobyłka, PIT- RADWAR S.A. w Warszawie (Oczyszczalnia w Kobyłce)	200 (120)	310	37 000	rów melioracyjny A rz. Czarna	
Ogółem	27 105,4 (21 954)	216 666	5 119 870		

Uwagi: * wg obowiązującego pozwolenia wodno-prawnego $Q_{maxdob}=24000 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{srdob}=14000 \text{ m}^3/\text{dobę}$.

Oprócz wymienionych w powyższej tabeli, na terenie powiatu funkcjonuje jeszcze kilka mniejszych oczyszczalni np. dla Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Psychiatrycznych Opieki Zdrowotnej w Warszawie - Zakładu w miejscowości Rasztów, gm. Klembów (o przepustowości średnio na dobę $36 \text{ m}^3/\text{dobę}$), dla Obiektu Szkoleniowo-Konferencyjnego w miejscowości Krubki Górki, gm. Poświętne, dla Domu Konferencyjnego w Ślęzanach, gm. Dąbrówka. (Brak danych dla wymienionych oczyszczalni za 2014 rok).

Według danych WIOŚ (uzyskanych z ankiet przesłanych przez eksploatatorów 13 oczyszczalni zlokalizowanych w rejonie powiatu), w 2014 roku zostało odprowadzonych do wód powierzchniowych ogółem $5\,119,87 \text{ tys. m}^3$ ścieków oczyszczonych, w tym $4\,512,97 \text{ tys. m}^3$ ścieków komunalnych i $606,9 \text{ tys. m}^3$ ścieków przemysłowych.

Wg danych GUS dla powiatu wołomińskiego, ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia, odprowadzanych do wód lub do ziemi w 2014 roku, zmniejszyła się o 4,3 % w stosunku do 2013 roku.

Z dniem 31.12.2013 roku wyłączono z eksploatacji oczyszczalnię ścieków w kompleksie wojskowym Zielonka (dane Stołecznego Zarządu Infrastruktury w Warszawie).

Ładunki zanieczyszczeń wprowadzane ze ściekami do wód powierzchniowych w 2014 roku przedstawiono w tabeli 10.

Tabela 10. Ładunki zanieczyszczeń wprowadzane ze ściekami do środowiska w 2014 roku (wg danych WIOŚ)

Wskaźnik	Ładunek w kg
BZT ₅ (biochemiczne zapotrzebowanie tlenu)	24 305
ChZT _{Cr} (chemiczne zapotrzebowanie tlenu)	214 389
Zawiesina ogólna	38 732
Azot ogólny*	43 209
Fosfor ogólny*	3 681
Siarczany**	3 779 275
Chlorki**	486 013

Uwagi:

* Dane tylko z 5 oczyszczalni.

** Dane tylko z 2 oczyszczalni.

Miejska Oczyszczalnia w Wołominie „KRYM” w Leśniakowiźnie po rozbudowie i modernizacji zakończonej w 2010 roku obsługuje obecnie aglomerację Wołomin-Kobyłka.

W latach 2010-2013 przeprowadzono rozbudowę i modernizację komunalnej oczyszczalni m.in. w miejscowości Radzymin wraz z budową kanalizacji sanitarnej o długości ponad 30 km. Po modernizacji i rozbudowie przepustowość oczyszczalni wynosi Qśr.d. 4400 m³/dobę, RLM 70 000.

Gmina Tłuszcz w latach 2012-2013 realizowała projekt pn.: ”Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w południowo-wschodniej części Tłuszcza poprzez modernizację oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę systemu kanalizacyjnego i wodociągowego”. Modernizacja mechaniczno-biologicznej oczyszczalni przy ul. Wiejskiej 56 w Tłuszczu miała na celu ograniczenie emisji odorów poprzez zastosowanie hermetyzacji i dezodoryzacji powietrza z obiektów najbardziej uciążliwych, zapewnienie stabilizacji nadmiernego osadu czynnego.

W 2014 roku WIOŚ przeprowadził kontrole eksploatacji oczyszczalni komunalnych w Wołominie i Radzyminie oraz oczyszczalni zakładowej w „COCA-COLA” HBC Sp. z o.o. w Warszawie w Zakładzie Produkcyjny w Radzyminie. Nie stwierdzono większych nieprawidłowości w eksploatacji oczyszczalni. (Kontrole bez zarządzeń pokontrolnych. Jedynie kontrola w PWiK Sp. z o. o. w Radzyminie wykazała brak dopełnienia obowiązku poinformowania WIOŚ o zamiarze przystąpienia do użytkowania oczyszczalni po jej modernizacji.).

Kontrole gospodarki wodno-ściekowej przeprowadzone w 2014 roku w innych zakładach wykazały różnego typu nieprawidłowości. Wydane zarządzenia pokontrolne (7 zakładom, ok. 10% skontrolowanych) dotyczyły:

- nie przestrzegania pozwolenia wodno-prawnego na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód (brak pomiarów wody),
- nieprawidłowej eksploatacji separatora substancji ropopochodnych (brak okresowych przeglądów),
- braku pozwolenia na odprowadzenie ścieków przemysłowych zawierających substancje niebezpieczne, do systemu kanalizacyjnego innego podmiotu,
- braku uregulowania strony formalno-prawnej w zakresie wprowadzania ścieków opadowych i roztopowych do wód powierzchniowych.

2. ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

Wpływ na stan czystości powietrza w powiecie wołomińskim mają zanieczyszczenia z procesów spalania paliw, tzw. zanieczyszczenia energetyczne. Zaliczamy do nich: dwutlenek siarki, tlenki azotu, pyły, tlenki węgla i sadzę. Źródłem wielu zanieczyszczeń (tlenków azotu, tlenku węgla, węglowodorów, a także związków ołowiu) jest również transport samochodowy. Z zakładów przemysłowych emitowane są do atmosfery zanieczyszczenia tzw. technologiczne, charakterystyczne dla danego rodzaju produkcji.

Według danych statystycznych (BDL) z zakładów szczególnie uciążliwych zlokalizowanych w powiecie (objętych sprawozdawczością w 2014 r.), wyemitowanych zostało do powietrza ogółem:

- 40 373 ton zanieczyszczeń gazowych, w tym: 40 095 ton dwutlenku węgla, 97 ton dwutlenku siarki, 56 ton tlenków azotu, 40 ton tlenku węgla,
- 21 ton zanieczyszczeń pyłowych.

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza zostało zatrzymanych 100 ton pyłów i 81 ton zanieczyszczeń gazowych.

Dużą uciążliwością dla mieszkańców pozostaje tzw. niska emisja z palenisk domowych oraz z małych zakładów wyposażonych w piece węglowe (tzw. emisja powierzchniowa).

Lokalnie na stan czystości powietrza oddziałują niżej wymienione zakłady:

- ZEC Sp. z o.o. w Wołominie,
- PIMB w Kobyłce,
- Zakłady Aparatury Precyzyjno-Medycznej "PREMED" Spółdzielnia Pracy w Markach,
- Zakład Produkcyjny INTER-EUROPOL Piekarnia Szwajcarska w Markach,
- DJCHEM CHEMICALS POLAND S.A. w Wołominie,
- WOJSKOWE ZAKŁADY LOTNICZE Nr 4 S.A. w Zielonce,
- FRENOPLAST S.A. w Wołominie,
- Tchibo Manufacturing Poland Sp. z o. o. w Markach,
- Wojskowe Zakłady Elektroniczne S. A. w Zielonce,
- Nederman Manufacturing Poland Sp. z o. o. w Markach,
- TERMISIL Huta Szkła Wołomin S.A.,
- Coca-Cola HBC Polska Sp. z o.o. w Radzyminie,
- cegielnie w gminach: Kobyłka, Dąbrówka, Radzymin, Marki, Zielonka.

Większość z ww. zakładów jest źródłem emisji zanieczyszczeń energetycznych i technologicznych. Zakłady na ogół wyposażone są w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń technologicznych. Czynnikiem grzewczym w wielu kotłowniach jest gaz lub olej.

Podmiotem emitującym największe ilości zanieczyszczeń do powietrza na terenie powiatu wołomińskiego jest Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. w Wołominie. Kontrola przeprowadzona przez WIOŚ w 2014 roku nie wykazała naruszeń.

Kontrole prowadzone przez WIOŚ w zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu wołomińskiego wykazywały następujące zaniedbania w zakresie ochrony powietrza:

- zaległości w płaceniu opłat za emisję zanieczyszczeń do powietrza, w tym za emisję ze środków transportu i przeladunku benzyn silnikowych,
- nieprzesyłanie wykazów zawierających informacje i dane wykorzystane do ustalenia wysokości opłat w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza do Marszałka Województwa Mazowieckiego oraz do WIOŚ,
- nieuregulowanie strony formalno-prawnej w zakresie wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza z procesów technologicznych,
- niedokonanie zgłoszenia użytkowania instalacji do magazynowania i dystrybucji paliw płynnych,
- niesporządzenie i niewprowadzenie do Krajowej bazy o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancji raportu zawierającego informacje dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego,
- użytkowanie instalacji technologicznej niezgodnie z warunkami pozwolenia Starosty Wołomińskiego na emisję gazów i pyłów,
- nieumieszczenie na odmierzaczu paliw płynnych oznaczenia informującego konsumentów o wyposażeniu stacji paliw w urządzenie służące do odzyskiwania par produktów naftowych I klasy ulatniających się podczas ich wydawania do zbiorników pojazdów,
- nieuregulowanie strony formalnoprawnej w zakresie przesyłu, przeladunku lub magazynowania paliw płynnych.

4. ZAGROŻENIE ODPADAMI

Według Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza (WPGO) na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023 (uchwalonego w 2012 r.) sześć gmin powiatu wołomińskiego: należy do regionu warszawskiego (w skład którego wchodzi 51 gmin) oraz sześć gmin należy do regionu ostrołęcko-siedleckiego największego pod względem terytorialnym (w skład którego zaliczono 92 gminy).

Do regionu warszawskiego wchodzi następujące gminy powiatu wołomińskiego: Kobyłka, Marki, Zielonka, Ząbki, Radzymin, Wołomin, natomiast do regionu ostrołęcko-siedleckiego gminy: Dąbrówka, Klembów, Tłuszcz, Strachówka, Poświętne i Jadów.

Odpady komunalne zmieszane, odpady zielone i bioodpady oraz pozostałości po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczone do składowania powinny być zagospodarowywane wyłącznie w ramach danego regionu i muszą być kierowane, w pierwszej kolejności, do instalacji posiadających status RIPOK (zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 tys. mieszkańców).

Dla każdego regionu zostały wskazane regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacje zastępcze tj. przewidziane do zastępczej obsługi regionu do czasu wybudowania docelowych instalacji regionalnych lub w przypadku ich awarii bądź innych przyczyn.

Na terenie powiatu wołomińskiego nie działa żadna instalacja regionalna. Funkcjonują jedynie instalacje zastępcze.

I. Instalacje regionalne do obsługi regionu warszawskiego wymienione WPGO to:

• Instalacje do termicznego lub mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów zmieszanych (MBP):

- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m. st. Warszawa, ul. Obozowa 43:
  - spalarnia odpadów komunalnych powiązana z sortownią odpadów zmieszanych i kompostownią odpadów zmieszanych, ul. Gwarków 9 w Warszawie;
  - instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, ul. Kampinoska 1 w Warszawie,
- „BYŚ” Wojciech Byśkiniewicz zlokalizowana w Zakładzie Odzysku Surowców Wtórnych przy ul. Wólczyńskiej 249 w Warszawie - Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych oraz selektywnie zebranych oraz kompostownia kontenerowa frakcji organicznej wydzielonej ze zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów organicznych selektywnie zbieranych.
- PPHU „LEKARO” Jolanta Zagórska zlokalizowana w m. Wola Ducka 70A, Glinianka, gm. Wiązowna -Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów komunalnych zebranych selektywnie oraz część biologiczna do przetwarzania frakcji organicznej wydzielonej ze zmieszanych odpadów komunalnych;
- Remondis Sp. z o.o. w Warszawie - Zakład mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, ul. Zawodzie 16 w Warszawie;
- PU HETMAN Sp. z o.o. w Warszawie - Zakład mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, ul. Turystyczna 38 w Nadarzynie;

• Instalacje do przetwarzania odpadów zielonych i bioodpadów - kompostownie:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m. st. Warszawa, ul. Obozowa 43 – Kompostownia odpadów zielonych w Warszawie, ul. Kampinoska 1,
- Ziemia Polska Sp. z o.o. – Kompostownia odpadów zielonych w m. Guzów, gm. Wiskitki.

• **Składowiska odpadów powstających w procesie MBP i pozostałości z sortowania:**

- Składowisko odpadów „RADIOWO” MPO Warszawa w m. Klaudyn, gm. Stare Babice,
- Składowisko odpadów w m. Otwock – Świerk, gm. Otwock

II. Instalacje regionalne do obsługi regionu ostrołęckiego – siedleckiego to:

• **Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów zmieszanych MBP;**

- MPK Sp. z o.o. ul. Kołobrzaska 5 w Ostrołęce - Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych oraz selektywnie zebranych i kompostownia odpadów ulegających biodegradacji, zlokalizowana w m. Ławy, gm. Rzekuń,
- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Siedlcach – Linia sortowania zmieszanych odpadów komunalnych i kompostownia przyzmoła w m. Wola Suchożebrska, gm. Suchożebry.

• **Składowiska odpadów powstających w procesie MBP i pozostałości z sortowania:**

- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Siedlcach - Składowisko odpadów w m. Wola Suchożebrska, gm. Suchożebry.

Składowiska regionalne nie mogą przyjmować zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01).

W regionach wyznaczono wiele instalacji zastępczych. Instalacje te mogą funkcjonować wyłącznie do czasu uruchomienia RIPOK lub do momentu dostosowania się do wyznaczonych kryteriów instalacji regionalnej w terminie max. 36 miesięcy. Składowiska do zastępczej obsługi regionu do czasu wybudowania RIPOK mogły funkcjonować do czasu ich bezpiecznego zapełnienia lub utraty ważności decyzji, jednak nie dłużej niż do 31 grudnia 2014 r. Następuje stopniowa redukcja ilości małych nieefektywnych składowisk lokalnych na rzecz funkcjonowania regionalnych składowisk ponadgminnych w ilości 5 do 15 obiektów w skali województwa po 2014 roku. Preferuje się obiekty obsługujące obszar zamieszkały przez co najmniej 150 tys. mieszkańców. Łączna wielkość składowisk (ich pojemność chłonna) w województwie powinna być wystarczająca na co najmniej 15-letni okres eksploatacji.

Instalacje do zastępczej obsługi regionu zlokalizowane w powiecie wołomińskim to:

- Sortownia w Wołominie ul. Łukasiewicza 4, odpadów komunalnych zmieszanych o mocy przerobowej 12 000 ton/rok i sortownia odpadów selektywnie zebranych o mocy przerobowej 8 000 ton/rok – Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o. (**zastępcza, po rozbudowie - RIPOK**),
- Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o. – Składowisko odpadów komunalnych w m. Lipiny Stare
- Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych w m. Leśniakowizna, gm. Wołomin o mocy przerobowej 50 000 ton/rok – Firma Handlowo – Usługowa „Clean World” M. Woch (**zastępcza, do czasu wybudowania RIPOK**),
- Kompostownia odpadów zielonych w m. Lipiny Stare, gm. Wołomin o mocy przerobowej 2 000 ton/rok – Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o. (**zastępcza, po rozbudowie i uzyskaniu zezwolenia – RIPOK**).

Konieczne jest dostosowanie gospodarki odpadami w gminach i regionach do wymagań określonych w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach oraz ustawie o odpadach i ustawie Prawo ochrony środowiska. Znowelizowane ustawy weszły w życie od 1 stycznia 2012 roku.

Zostały wprowadzone nowe obowiązki na uczestników systemu gospodarki odpadami, w tym wytwórców, przedsiębiorców oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Gminy są właścicielem odpadów komunalnych. Ustawa nałożyła na nie obowiązek przygotowania oraz wdrożenia systemu, który zapewni selektywne zbieranie odpadów, doprowadzi do ograniczenia składowania i umożliwi jak najlepsze ich zagospodarowanie. Według nowych regulacji prawnych, wójtowie, burmistrzowie lub prezydenci miast mają możliwość stosowania dotkliwych sankcji wobec przedsiębiorców, którzy nie realizują swoich zadań. Gminy zobowiązane są do sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami.

Gminy są obowiązane:

- zorganizować selektywną zbiórkę odpadów: papieru, metalu, plastiku i szkła do 2015 roku,
- osiągnąć do 31.12.2020 r. :
  - poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła – w wysokości co najmniej 50% wagowo;
  - poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo,
- ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania (do 16.07. 2013 r. nie więcej niż 50%, zaś do 16.07.2020 r. nie więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.),
- zmniejszenie do końca 2014 r. masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnej 60% wytworzonych (wg KPGO 2014),
- usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest (cel zakładany do 2032r. w tym w latach 2007-2012 usunięcie 35% ogółu odpadów zawierających azbest, w latach 2013-2022 - 40%, a w latach 2023-2032 pozostałe 25%),
- dotrzymanie wymaganych poziomów odzysku olejów odpadowych 50%, a recyklingu - 35%.
- zapewnienie zebrania w 2012 r. 25% zużytych baterii i akumulatorów przenośnych, a w 2016 r. osiągnięcie poziomu zbierania 45% tych odpadów; realizacja celu uzyskania poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w ilości 4 kg na mieszkańca w ciągu roku,
- osiągnięcie 60% odzysku oraz 55% recyklingu opakowań do końca 2014 r.

Odpady komunalne

Według danych GUS (BDL) w 2014 roku w powiecie wołomińskim zebranych zostało ogółem 42 623,46 ton odpadów komunalnych (zmieszanych), w tym 32 925,82 ton z gospodarstw domowych, co po przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi 143,0 kg (w 2013 r.- 118,2 kg). Dla porównania, wskaźnik ten dla woj. mazowieckiego wynosi 175,1 kg/mieszkańca (w 2013 r. – 157,7 kg). Względem 2013 r. odnotowano w powiecie wzrost o 22,5% w ilości zbieranych tego typu odpadów z gospodarstw domowych. W 2014 roku na

terenie powiatu działały 22 jednostki odbierające odpady komunalne (dane GUS wg obszaru działalności).

Wg GUS w województwie mazowieckim w 2014 roku udział odpadów zdeponowanych na składowiskach w ilości odpadów zebranych zmieszanych wynosi 55,1%.

Z posiadanych przez WIOŚ danych, przesłanych przez urzędy gminne, wynika, że w 2014 r. na terenie powiatu wołomińskiego zebranych zostało łącznie 41 582,4 ton odpadów zmieszanych (o kodzie 20 03 01).

Selektywnie odebranych zostało:

- 7 002,1 ton odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w tym 34% ton stanowił papier),
- 2 122,07 ton odpadów tworzyw sztucznych,
- 3 340,8 ton odpadów szkła,
- 97,3 ton odpadów metali,
- 817,1 ton zmieszanych odpadów opakowaniowych,
- 2 065,6 ton odpadów budowlanych.

Okolo 1574,9 ton odpadów przejętych zostało do PSZOK.

W poszczególnych gminach osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania na ogół nie przekraczał 50% (jedynie w Gminie Tłuszcz wynosił 53,68%). Osiągnięty też został poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła (wymagany powyżej 14%).

Pomimo systematycznej poprawy w zakresie gospodarowania odpadami, zdarzają się w dalszym ciągu „dzikie wysypiska.” Wg danych GUS (BDL) na dzień 31.12.2013 r. na terenie powiatu wołomińskiego znajdowało się jeszcze 28 takich miejsc o powierzchni 1718 m² (brak danych GUS za 2014 r.). Zlikwidowanych zostało aż 86 „dzikich wysypisk” (zebrano 226,7 ton odpadów komunalnych).

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje jedno składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w miejscowości Stare Lipiny będące w eksploatacji Miejskiego Zakładu Oczyszczania w Wołominie Sp. z o.o. (MZO) i wymienione jako instalacja jako zastępcza w WPGO dla Mazowsza na lata 2012-2017. W 2014 roku na składowisko przyjętych zostało 18 398,99 ton odpadów. Dodatkowo 5 207,72 ton odpadów zagospodarowano na składowisku w ramach odzysku min. do tworzenia warstw izolacyjnych.

Instalacja posiada pozwolenie zintegrowane na czas nieokreślony (na podstawie decyzji, zmienionej z urzędu, przez Marszałka Województwa Mazowieckiego w dniu 14.11.2014 r. w związku ze zmianą przepisów prawnych).

Składowisko wyposażone jest w urządzenia zabezpieczające środowisko przed zanieczyszczeniem w tym również w instalację do ujmowania i odzysku biogazu. Posiada opracowany plan awaryjny na wypadek ewentualnego wystąpienia zdarzeń powodujących zagrożenie środowiska oraz zdrowia i życia ludzi wynikających z pogorszenia jakości wód gruntowych, wystąpienia pożarów lub samozapłonów (plan obejmuje działania zapobiegawcze i działania naprawcze). Na składowisku prowadzony jest monitoring w zakresie badań: wód podziemnych i powierzchniowych, odcieków, emitowanych gazów, ilości opadów atmosferycznych. Wykonywane są pomiary stateczności skarp i osiadania powierzchni składowiska oraz składu i struktury odpadów. Wykonywane są także okresowe pomiary hałasu. Odcieki

ze składowiska wywożone do punktu zlewnego Oczyszczalni Ścieków „Krym”, w miejscowości Leśniakowizna.

Kontrola składowiska przeprowadzona została przez WIOŚ w okresie od dnia 19.11.2014 r. do dnia 16.12.2014 r. wykazała nieprawidłowości w zakresie przestrzegania warunków posiadanego pozwolenia zintegrowanego. Dotyczyły one:

- nie przekazania w I półroczu 2013 r. odbieranych odpadów o kodzie 20 03 01 – niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych,
- przekroczenia w 2013 roku ilości unieszkodliwianych odpadów o kodzie 19 05 99 (określonej w pozwoleniu),
- nie przesłania do Marszałka Woj. Mazowieckiego oraz WIOŚ wyników pomiarów hałasu oraz wyników okresowych badań wód podziemnych do Marszałka Woj. Mazowieckiego,
- nie przekazania informacji o zużytych materiałach, paliwach, energii za 2013 r.

Ukarano eksploatatora instalacji mandatem karnym oraz wydano zarządzenie pokontrolne wzywające do przestrzegania warunków pozwolenia zintegrowanego.

Badania wód podziemnych (dot. I poziomu wodonośnego) prowadzone przy wykorzystaniu sześciu piezometrów i jednej studni, zlokalizowanych wokół katery B oraz zamkniętej wcześniej i już zrehabilitowanej kwatery A, wskazują na złą jakość (V klasa). O powyższym świadczą stężenia ogólnego węgla organicznego (OWO) oraz cynku (Zn), a także lokalnie niski odczyn (pH) oraz wysoka przewodność elektrolityczną (PEW). Ze względu na możliwość negatywnego oddziaływania instalacji (kwatery B) na środowisko, Marszałek Województwa Mazowieckiego decyzją nr 112/14/PŚ.Z z dnia 5.09.2014 r. zobowiązał MZO do sporządzenia przeglądu ekologicznego. Należy jednak zaznaczyć, że pierwszym poziomem użytkowym w tym rejonie jest II poziom wodonośny występujący na głębokości ok. 20 m p.p.t.

Z przeglądu ekologicznego sporządzonego przez firmę „Eko-konsulting” w Warszawie w grudniu 2014 roku wynika, że powyższe składowisko jest prowadzone prawidłowo, a jego oddziaływanie nie wnosi istotnych uciążliwości dla środowiska. Składowisko znajduje się na ostatnim etapie dopełniania złoża odpadów. Po docelowym ukształtowaniu złoża należy dokończyć sukcesywnie prowadzoną rekultywację.

Z powyższego opracowania wynika, że:

„Prowadzone badania piezometryczne potwierdzają prawidłowe działanie zabezpieczeń środowiska wodno-gruntowego przed oddziaływaniem złożonych odpadów. Badania prowadzone w pierwszych latach po uruchomieniu kwatery nie wykazywały obecności metali ciężkich, które są charakterystycznym zanieczyszczeniem dla pierwszych czterech lat eksploatacji nowej części składowiska. Analiza badań monitoringowych przeprowadzonych w latach 2009-2014 wskazuje, że wymienione wskaźniki zasadniczo pozwalają zaliczyć wody podziemne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896) do klasy I i II. Incydentalne wzrosty przewodności elektrolitycznej związane są z ekstremalnymi zjawiskami atmosferycznymi (nawalne deszcze) w wyniku, których nastąpiło wymycie siarczanów i chlorków spod stopy starej kwatery. Przekroczenia OWO są charakterystyczne dla tego typu terenów i są związane z naturalnymi zjawiskami w przyrodzie. Przekroczenie zawartości cynku wobec innych parametrów zaliczanych do I klasy czystości związane jest z prawdopodobnie z niedoskonałością systemu poboru próbek. Część piezometrów skonstruowana jest z rur ocynowanych, których niedokładne wstępne wypompowanie może być przyczyną wahań zawartości cynku”.

Ekspertyza nie wykazała także większych uciążliwości: hałasowej i zapachowej.

MZO w latach 2014-2015 realizowało inwestycję – rozbudowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Stare Lipiny. W dniu 29.08.2014 r. Starosta Wołomiński zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na rozbudowę. W dniu 08.04.2015 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Wołominie udzielił pozwolenia na użytkowanie budynku socjalno-biurowego, zrealizowanego w ramach prowadzonej rozbudowy, zaś w dniu 13.05.2015 r. pozwolenia na użytkowanie rozbudowy Zakładu Zagospodarowania Odpadów, w skład której wchodzi:

- nowa kwatery, przeznaczona przede wszystkim do składowania balastu z linii do przetwarzania odpadów (w tym zbiornik na wody odciekowe, pompownia wód odciekowych, rowy opaskowe),
- instalacja do biologicznego i dyfuzyjnego suszenia odpadów o przepustowości 40 000 ton/rok, składająca się z ośmiu modułów technologicznych ustawionych pod wiatą o powierzchni 3681,96 m²,
- kompostownia komorowa wraz z płytą do dojrzewania kompostu,
- waga samochodowa z zadaszeniem,
- brodzik/płyta dezynfekcyjna,
- zbiornik odparowywalny/p.poż.,
- drogi, place utwardzone, parkingi,
- zbiornik na ścieki z biosuszenia i z placu dojrzewania stabilizatu, zbiornik na ścieki socjalne, zbiornik na odcieki z istniejącej kwatery,
- sieć wodociągowa, kanalizacja deszczowa, kanalizacja technologiczna, kanalizacja sanitarna, sieć CO, sieć elektryczna, CCTV i oświetlenie terenu.

Zakład wystąpił do Marszałka Województwa o wydanie pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie ww. instalacji. Rozbudowa ww. zakładu budzi wiele obaw wśród okolicznych mieszkańców.

Na terenie powiatu znajdują się także wyeksploatowane (zrehabilitowane) składowiska w miejscowościach: Marki (Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania w m. st. Warszawie Sp. z o.o.), Wólka Kozłowska (Urzędu Miejskiego w Tłuszczu) oraz Radzymin (Urzędu Miasta i Gminy Radzymin). Wszystkie ww. składowiska objęte są monitoringiem poeksploatacyjnym.

Inne ważniejsze instalacje w zakresie gospodarki odpadami w powiecie wołomińskim to:

- **dwie sortownie odpadów** (działające jako instalacje zastępcze dla regionu warszawskiego):
  - Sortownia Miejskiego Zakładu Oczyszczania w Wołominie, na którą w 2014 roku przyjęto ogółem 11 606,6 ton odpadów, w tym 8891,967 ton odpadów o kodzie 20 03 01 oraz kompostownia, do której skierowano 4509,48 ton odpadów,
  - Sortownia Clean World Firma Handlowo-Usługowa Marek Woch w Leśniakowiznie, na którą w 2014 r. przyjęto niewielkie ilości odpadów,
- **4 stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji:**
  - Ewa Grzelak AUTO-ZŁOM w Wołominie,
  - Automark S.A. w Markach,
  - Jan Wiesław Tokarski „Tokarski”- Zakład w Poświętnem,
  - Tadeusz Zbieć Zakład Usługowy Mechaniki Pojazdowej Blacharstwo-Lakiernictwo w Kobyłce,
- **zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego** (PMS BARTNICKI Hubert Bartnicki w Kobyłce. Zakład posiada również inne instalacje do przetwarzania i odzysku odpadów.

Wyżej wymienione zakłady znajdują się pod stałym nadzorem WIOŚ (objęte zostały kontrolą w 2014 roku).

Odpady przemysłowe

Według danych Urzędu Statystycznego (BDL) w 2014 roku w powiecie wołomińskim wytworzonych zostało 15,0 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), to jest nieznacznie mniej niż w poprzednim roku, z czego aż 5,4 tys. ton zostało podanych odzyskowi, 1,6 tys. ton unieszkodliwiono, 0,9 tys. ton magazynowano, natomiast 7,1 tys. ton przekazano innym odbiorcom.

W ciągu roku w komunalnych oczyszczalniach ścieków na terenie powiatu powstało 1693 ton osadów. Osady stosowano do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu (429 ton), magazynowano czasowo (37 ton).

W oczyszczalniach przemysłowych wytworzonych zostało 199 ton osadów ściekowych. Około 144 ton zastosowano w rolnictwie, zaś 12 ton stosowano do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu.

Na terenie powiatu istnieje jedno składowisko odpadów przemysłowych w terenie Marki Friction S.A. w Likwidacji (dawniej FOMAR BORG AUTOMOTIVE S. A. w Markach). Od dnia 12.06.2010 roku nie przyjmowano odpadów na składowisko. Prowadzony jest monitoring w zakresie badań wód podziemnych i odcieków oraz osiadania powierzchni składowiska i ilości opadów atmosferycznych. Obecnie prowadzone są działania w kierunku zamknięcia składowiska (problem własności gruntu pod składowiskiem – zawieszono postępowanie).

Kontrole przeprowadzone przez WIOŚ wykazują w bardzo wielu zakładach nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami (zarządzenia dotyczące odpadów wydano 22 zakładom, co stanowiło ok. 30% skontrolowanych zakładów). Nie wszystkie zakłady posiadają uregulowaną stronę formalno-prawną w zakresie wytwarzania, odzysku, magazynowania odpadów. Występują także nieprawidłowości w: magazynowaniu odpadów, prowadzeniu odzysku, ewidencji odpadów, przekazywaniu odpadów odbiorcom (bez kart przekazania odpadów) oraz w zakresie wypełniania obowiązków dotyczących terminowego przekazywania prawidłowo wypełnionych sprawozdań np. dotyczących zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w sprawozdaniach o ilości wywiezionych za granicę opakowań (OPAK-3).

Stwierdzono nieprawidłowości w działalności: stacji demontażu pojazdów (min. dot. prowadzonych ewidencji odpadów, błędów w sprawozdaniu o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, nie przekazywania zaświadczeń o demontażu pojazdów do organu rejestrującego pojazdy, braku okresowych przeglądów separatora substancji ropopochodnych) oraz zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (błędy w sprawozdaniu przekazywanych do GIOŚ).

III. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ

W ewidencji WIOŚ według stanu na 31.12.2014 r. znajdowało się 411 jednostek organizacyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu wołomińskiego.

Instalacje posiadające pozwolenia zintegrowane funkcjonują w niżej wymienionych zakładach (8):

- **WIENERBERGER KARBUD S.A. Zakład w Zielonce,**
- **Zakład Energetyki Ciepłej w Wołominie,**
- TERMISIL Huta Szkła Wołomin,
- **DJCHEM CHEMICALS POLAND S.A. Wołomin,**
- **Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie (składowisko),**
- **Procerbud Bartosiewicz Sp. J. Kobyłka,**
- Cegielnia Andrzej Karasiński Radzymin,
- **Coca-Cola HBC Polska Sp. z o.o. Zakład w Radzyminie.**

Większość ww. zakładów objętych zostało kontrolą w 2014 roku (zakłady zaznaczone pogrubioną czcionką).

W ciągu roku przeprowadzono ogółem w powiecie wołomińskim 72 kontrole (połączone z wyjazdem w teren), w tym:

- 47 planowych,
- 25 pozaplanowych, w tym: 14 interwencyjnych, 5 na wniosek, 3 inwestycyjne, 3 inne.

Przeprowadzono także 122 kontrole w oparciu o dokumentację.

Kontrolą objęto ogółem 72 zakłady.

Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości:

- wydano 39 zarządzeń pokontrolnych,
- wystawiono 12 mandatów karnych.

Zdecydowana większość wydanych zarządzeń pokontrolnych dotyczyła gospodarki odpadami. Nie wszystkie zakłady ponoszą opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska (na ogół dot. opłat za emisję zanieczyszczeń do powietrza, rzadziej dotyczyło to opłat za odprowadzanie ścieków i pobór wody).

Wydano 16 decyzji administracyjnych, w tym:

- 3 decyzje dotyczące kar za odprowadzanie ścieków,
- 3 decyzje dotyczące emisji hałasu,
- 10 decyzji dotyczących gospodarki odpadami.

IV. INTERWENCJE I ZDARZENIA O ZNAMIONACH POWAŻNYCH AWARII

W 2014 roku na terenie powiatu wołomińskiego nie wystąpiły zdarzenia o charakterze poważnych awarii, które mogłyby w sposób istotny wpłynąć na stan środowiska.

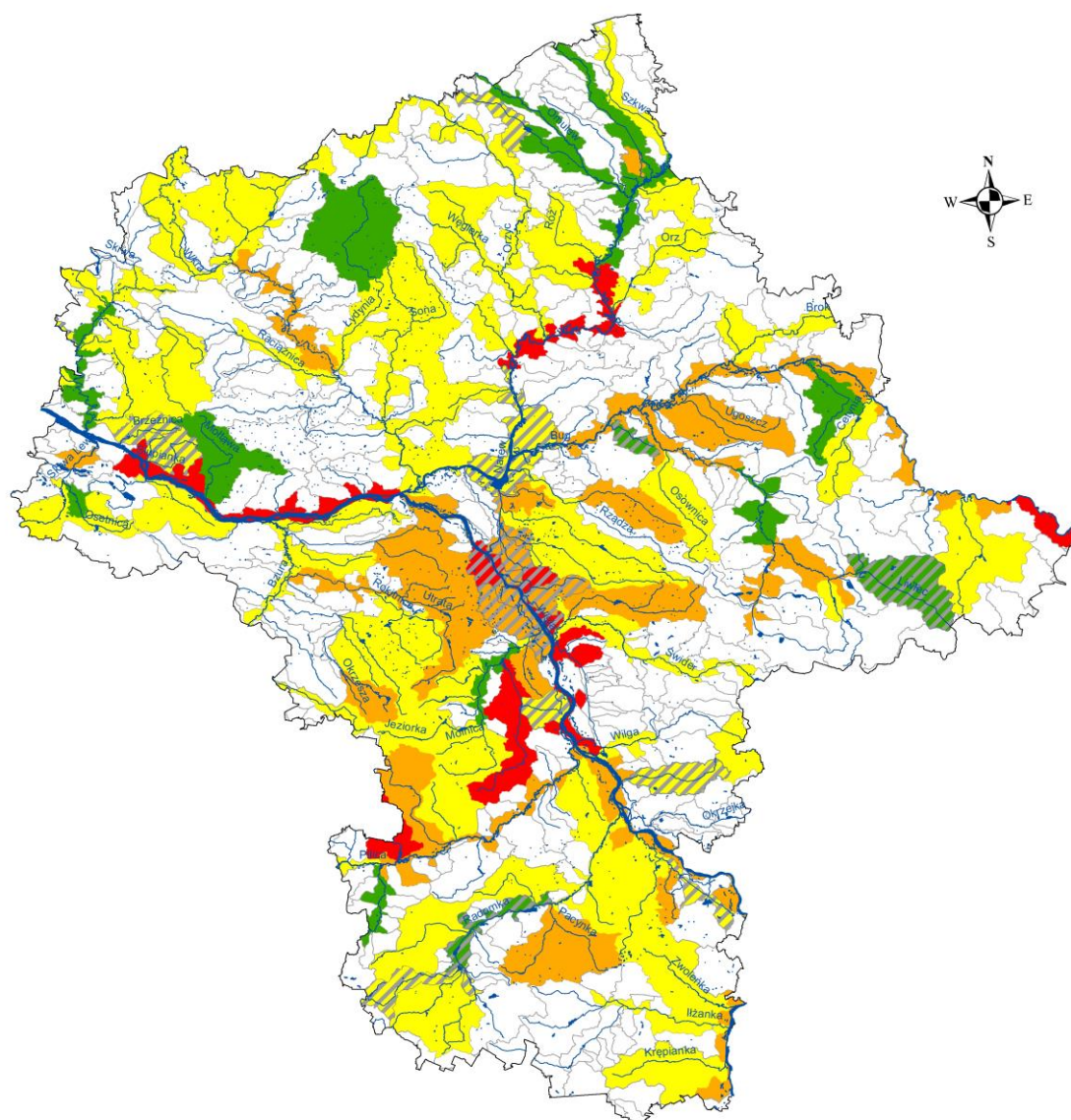
Na terenie powiatu wołomińskiego działa jeden zakład o dużym ryzyku (Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. Baza Paliw Nr 5 w Emilianowie) i jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (DJCHEM CHEMICALS POLAND S.A. Wołomin). Oba ww. zakłady kontrolowano w 2014 roku.

W 2014 roku do Delegatury WIOŚ wpłynęło ogółem 34 zgłoszeń interwencyjnych dotyczących lokalnych uciążliwości na terenie powiatu wołomińskiego z zakresu:

- emisji hałasu do środowiska (12),
- gospodarki odpadami (11),
- gospodarki wodno-ściekowej (3),
- zanieczyszczenia powietrza (3),
- innych spraw (5).

10 zgłoszeń zostało przekazanych odpowiednim organom zgodnie z kompetencjami.

Legenda

Stan ekologiczny

- bardzo dobry
- dobry
- umiarkowany,
- słaby
- zły
- brak danych

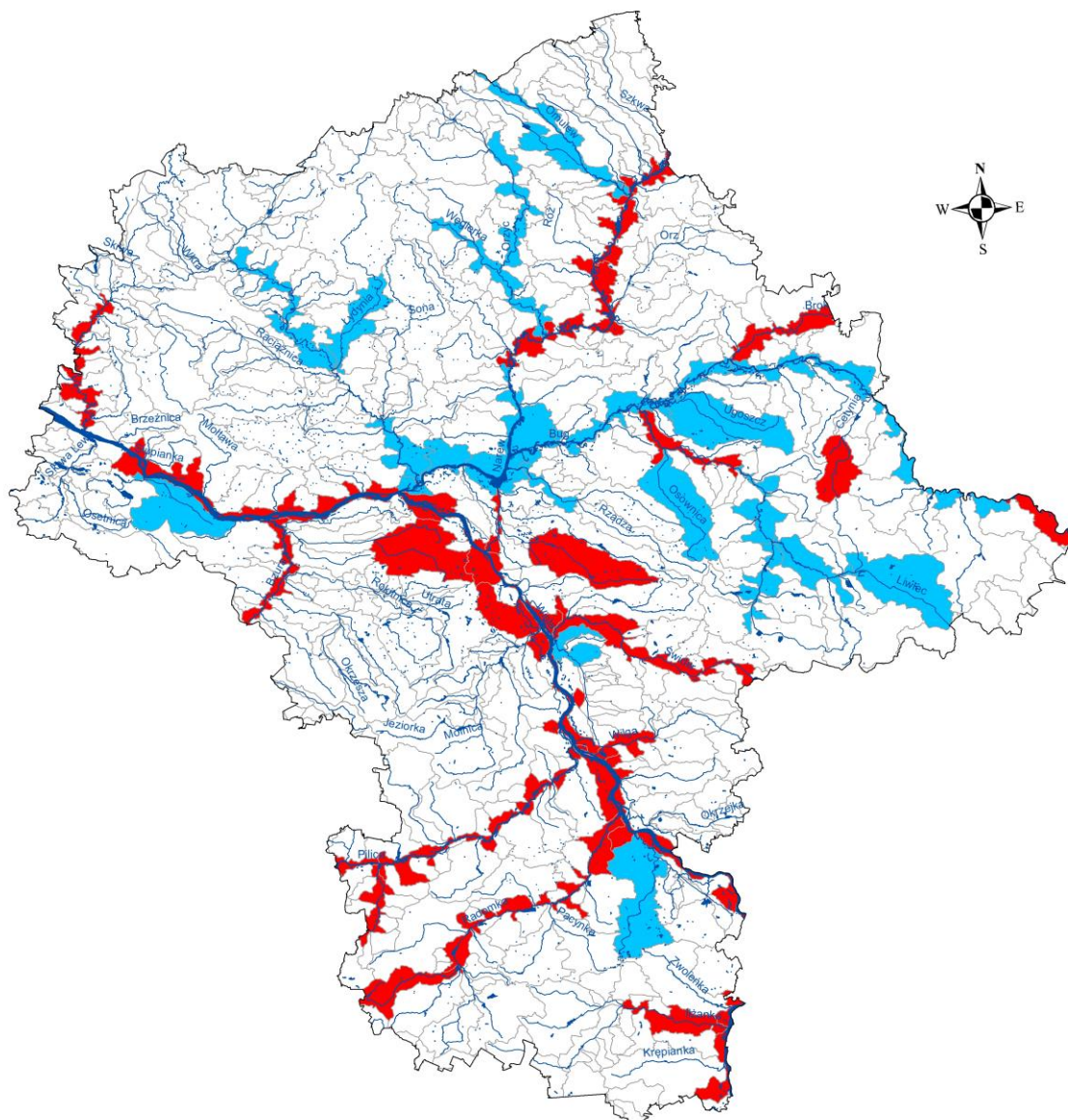
Potencjał ekologiczny

- maksymalny lub dobry
- umiarkowany
- słaby
- zły
- brak danych

- rzeki
- zbiorniki wodne
- województwo

Mapa 1. Ocena stanu/potencjału ekologicznego JCWP rzecznych woj. mazowieckiego na podstawie badań 2010-2014 (źródło: WIOŚ)

Legenda

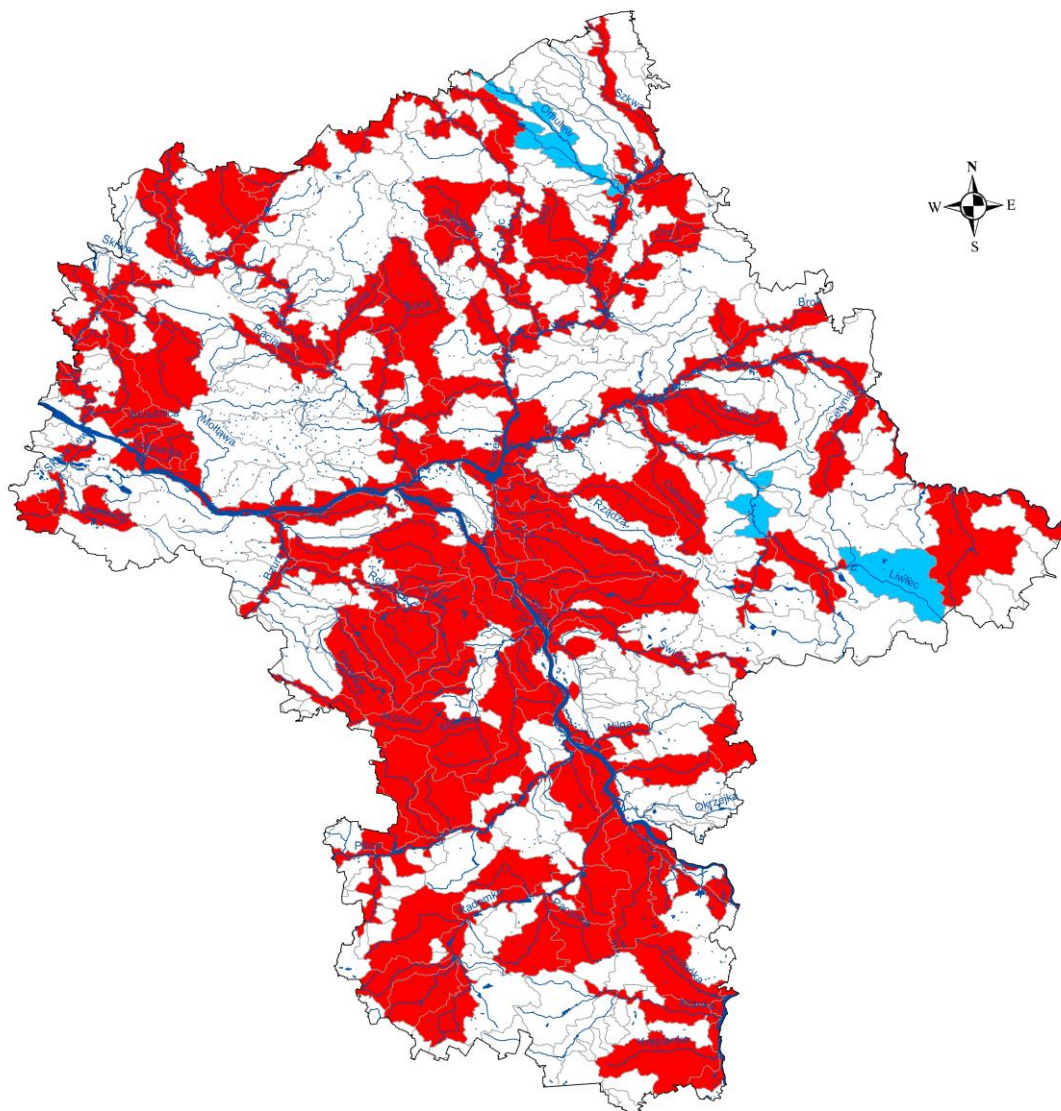
Stan chemiczny

- dobry
- zły
- brak danych

- rzeki
- zbiorniki wodne
- województwo

0 10 20 Km

Mapa 2. Ocena stanu chemicznego JCWP rzecznych województwa mazowieckiego za okres 2010-2014 (źródło: WIOŚ)

Legenda

Stan ogólny

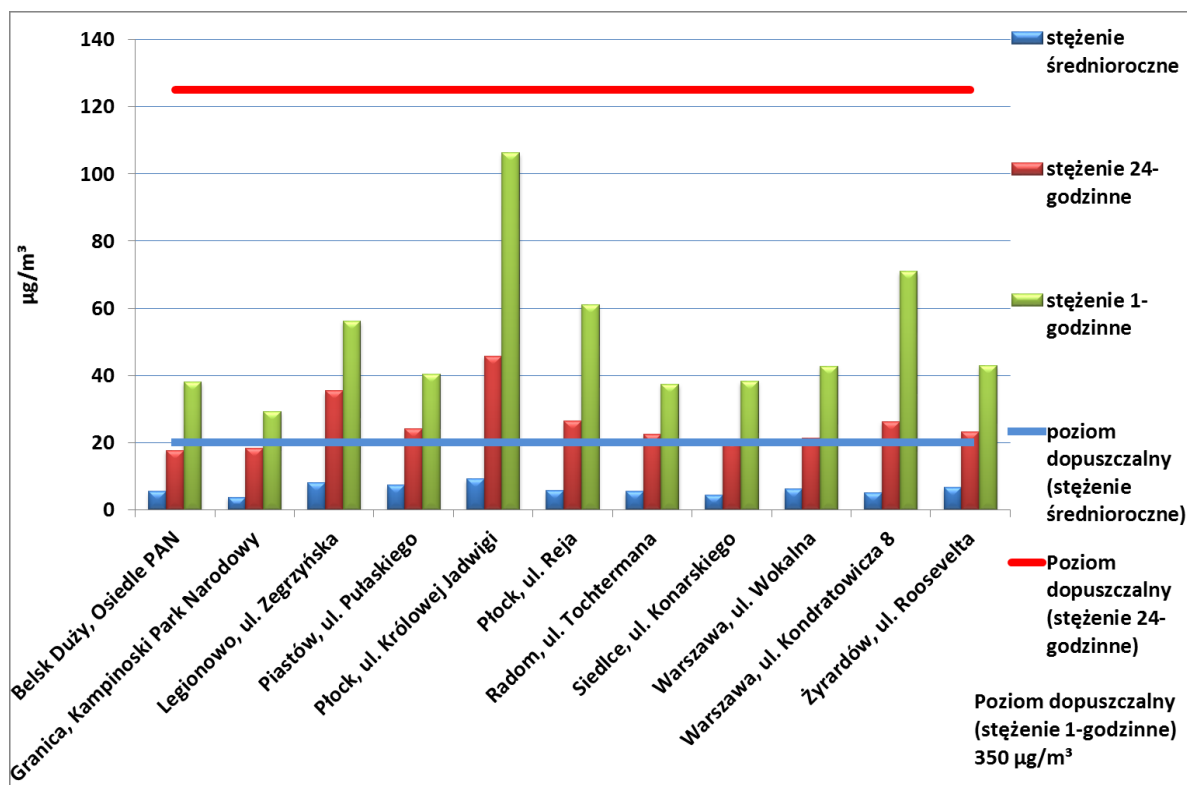
- dobry
- zły
- brak danych

- rzeki
- zbiorniki wodne
- województwo

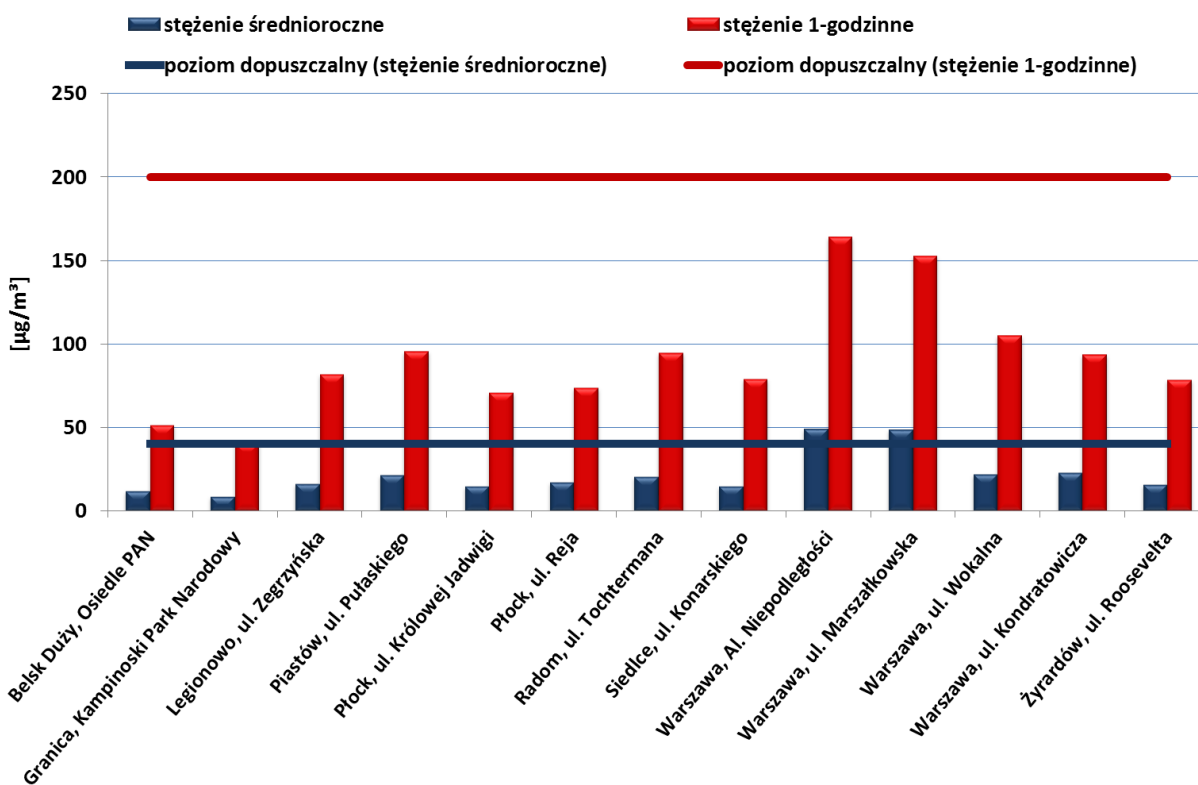
0 10 20 Km

Mapa 3. Ocena stanu ogólnego JCWP rzecznych województwa mazowieckiego za okres 2010-2014 z uwzględnieniem oceny w obszarach chronionych (źródło: WIOŚ).

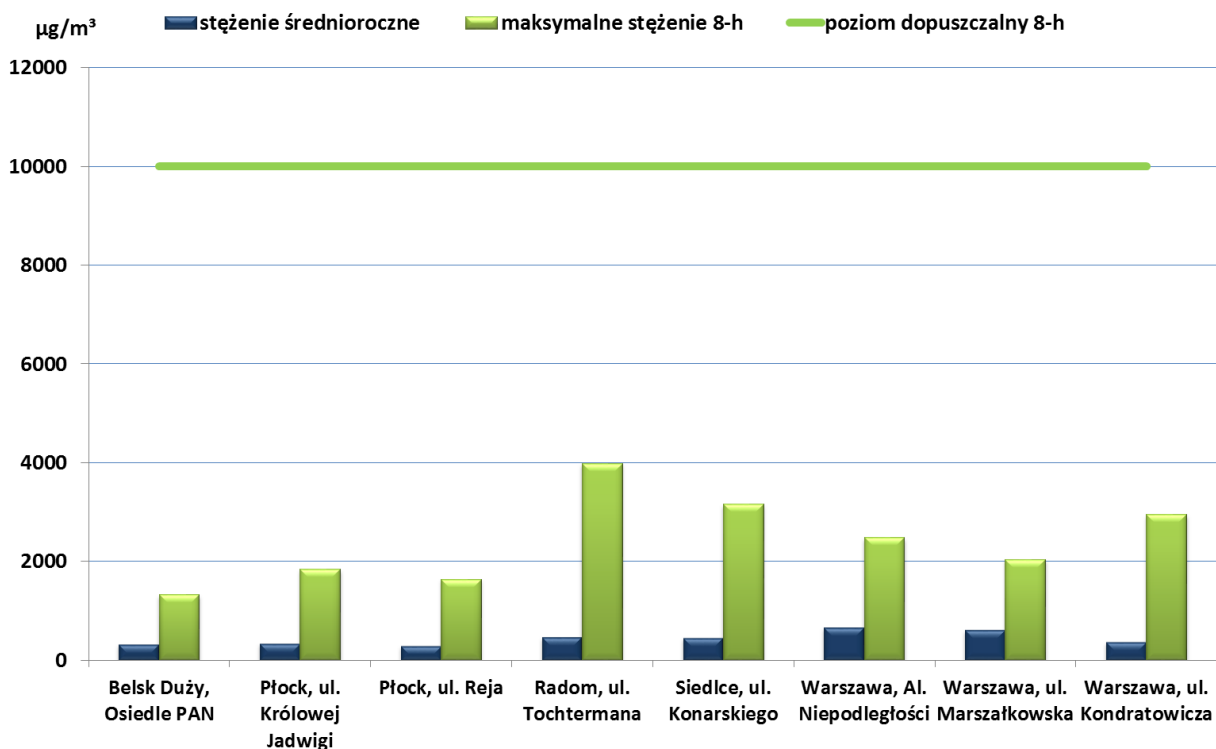
Wykres 1. Wartości stężeń SO₂ w województwie mazowieckim w 2014 roku

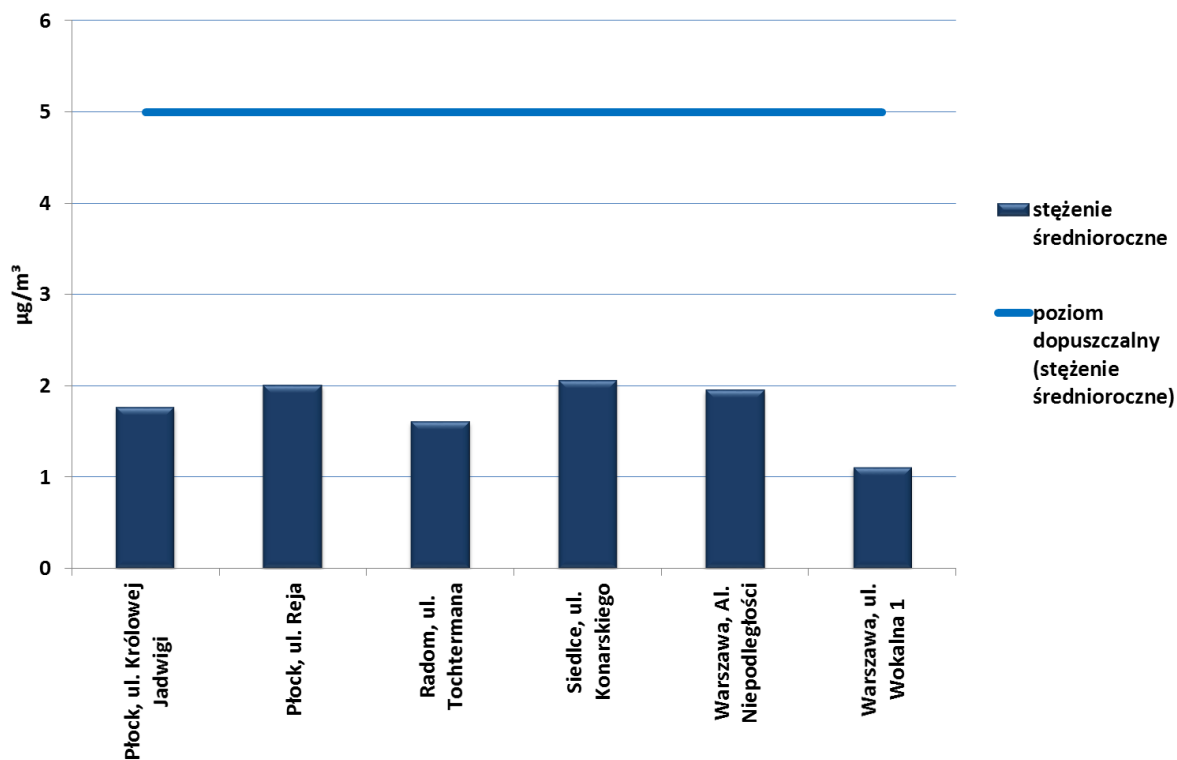
Wykres 2. Wartości stężeń NO₂ w województwie mazowieckim w 2014 roku

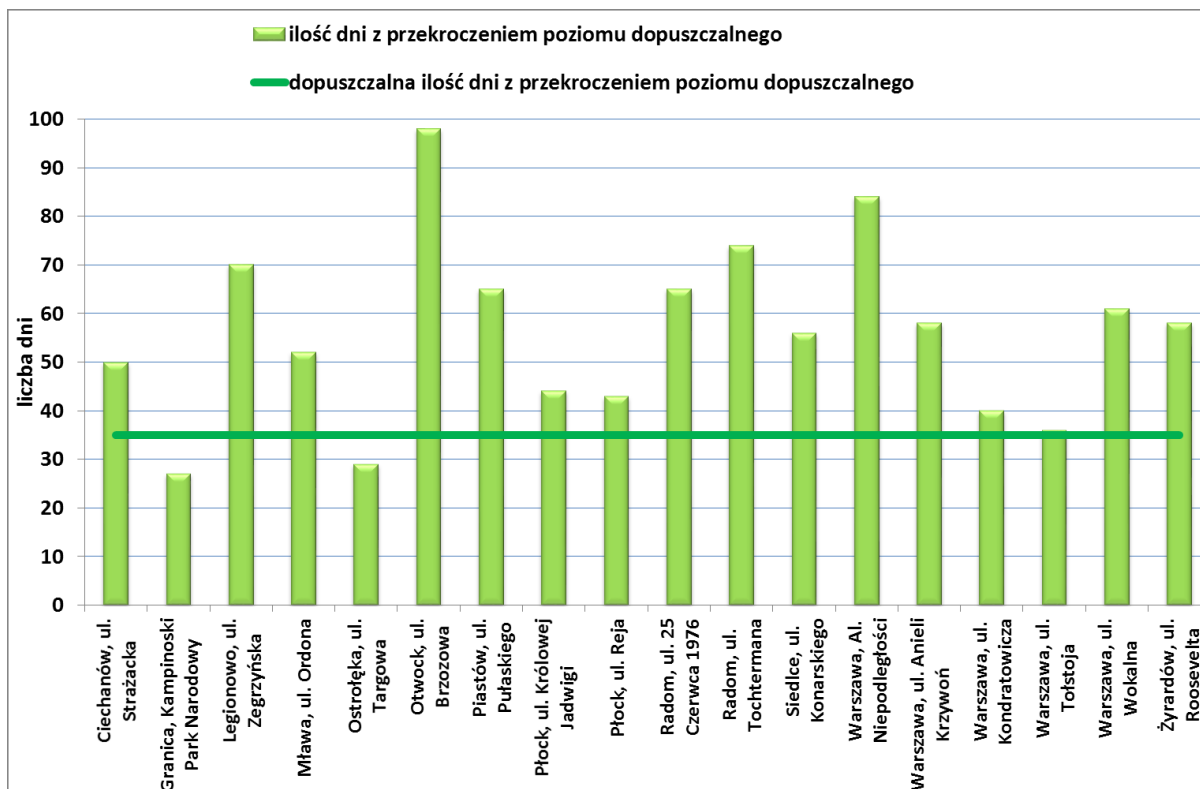
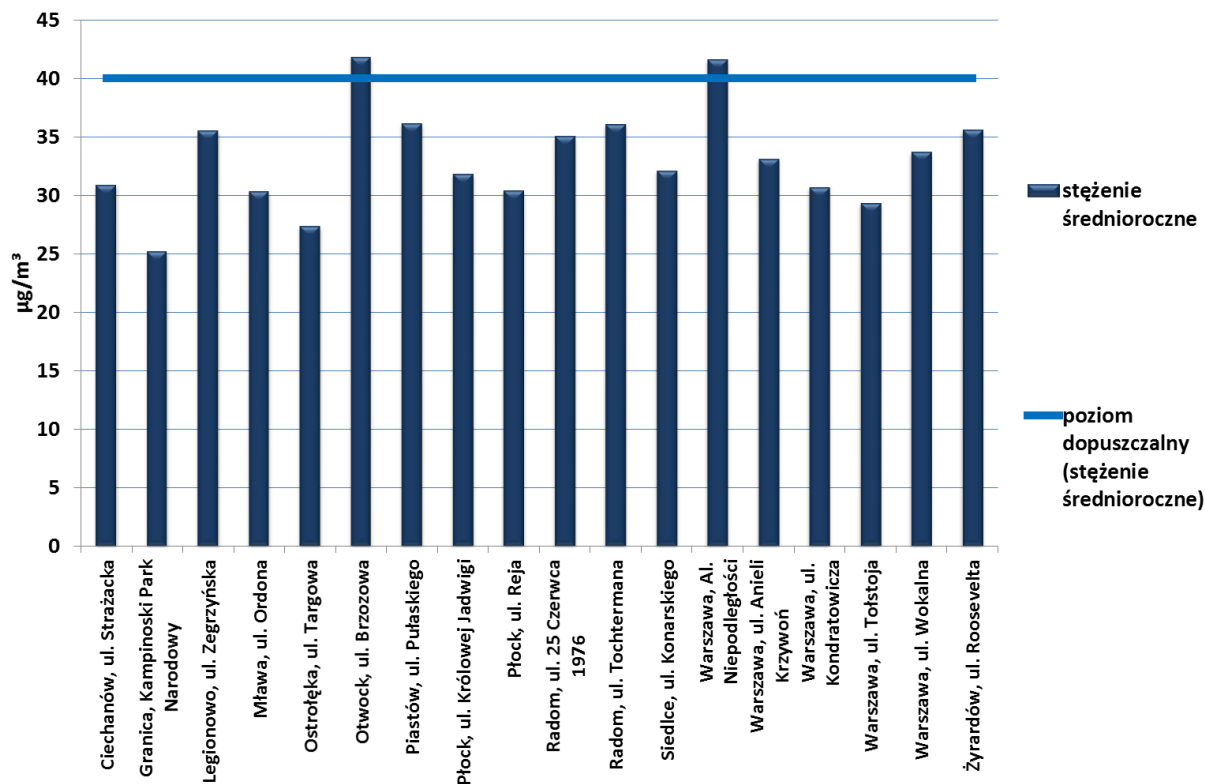
Wykres 3. Wartości stężeń CO w województwie mazowieckim w 2014 roku

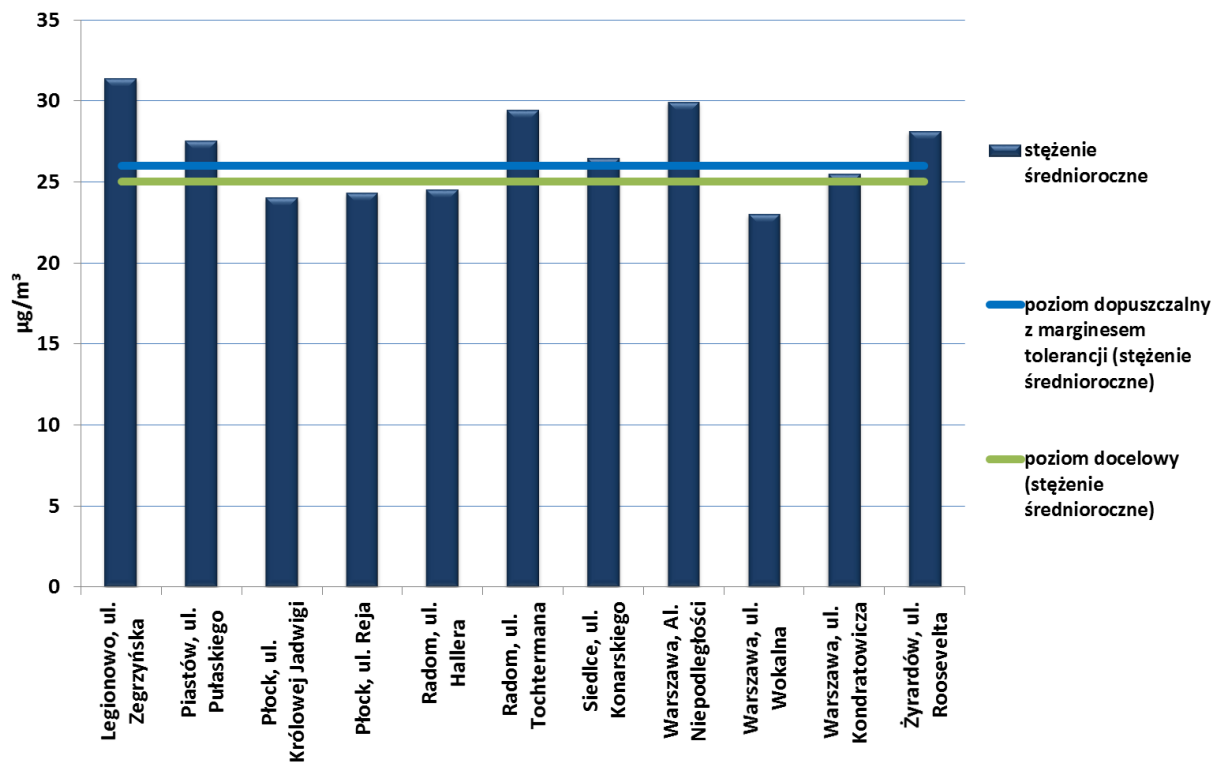
Wykres 4. Wartości stężeń benzenu w województwie mazowieckim w 2014 roku

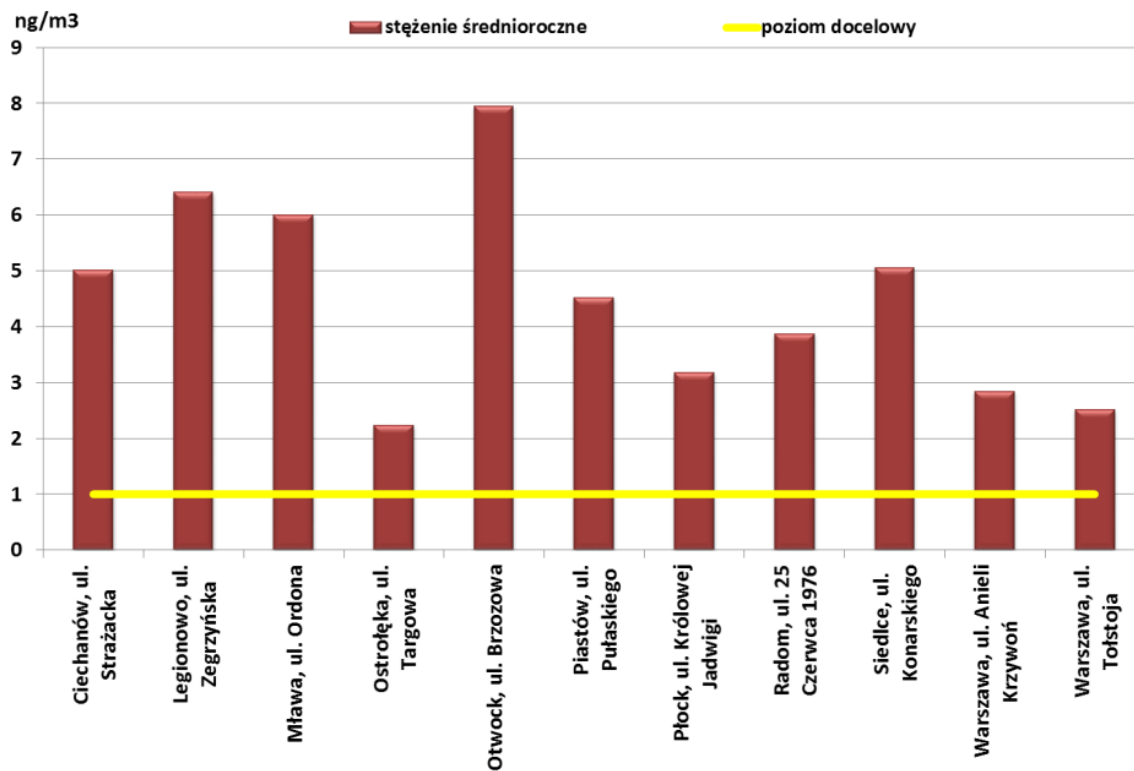
Wykres 5. Wartości stężeń pyłu PM10 w województwie mazowieckim w 2014 roku

Wykres 6. Wartości stężeń pyłu PM2,5 w województwie mazowieckim w 2014 roku

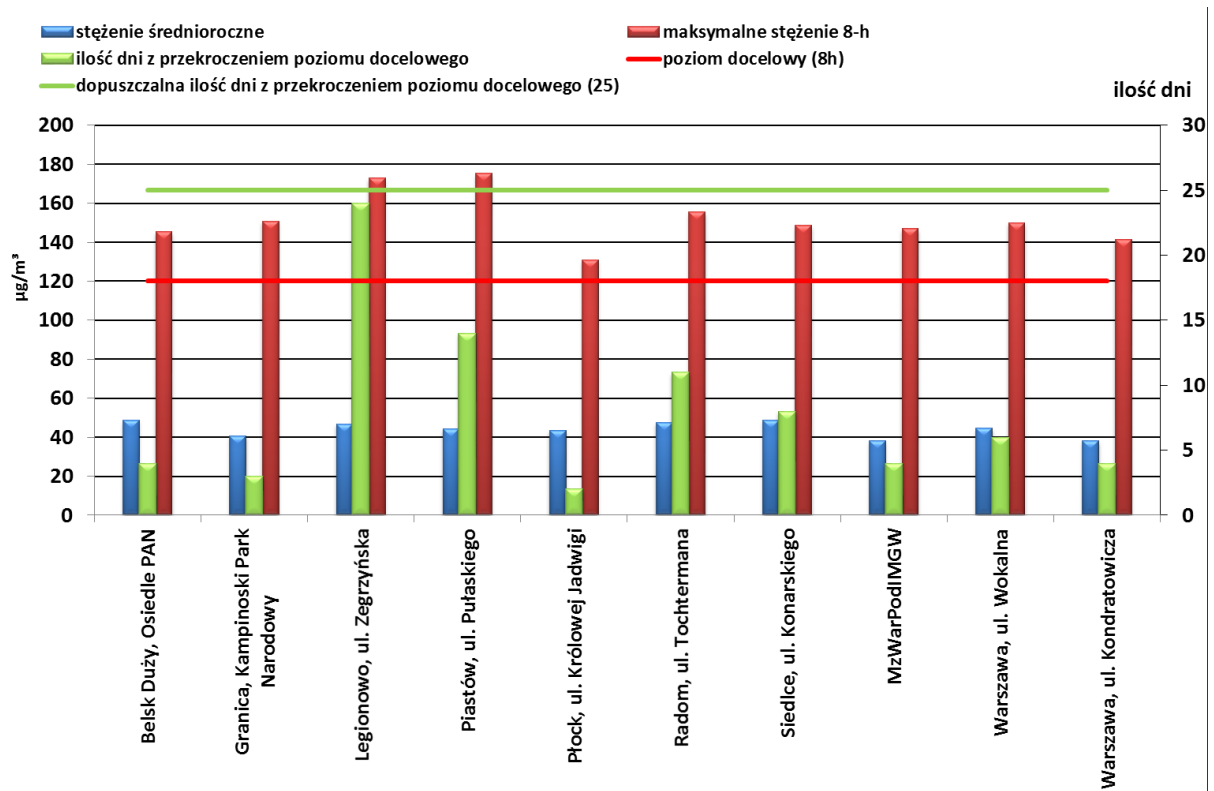

Wykres 7. Wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w województwie mazowieckim w 2014 roku

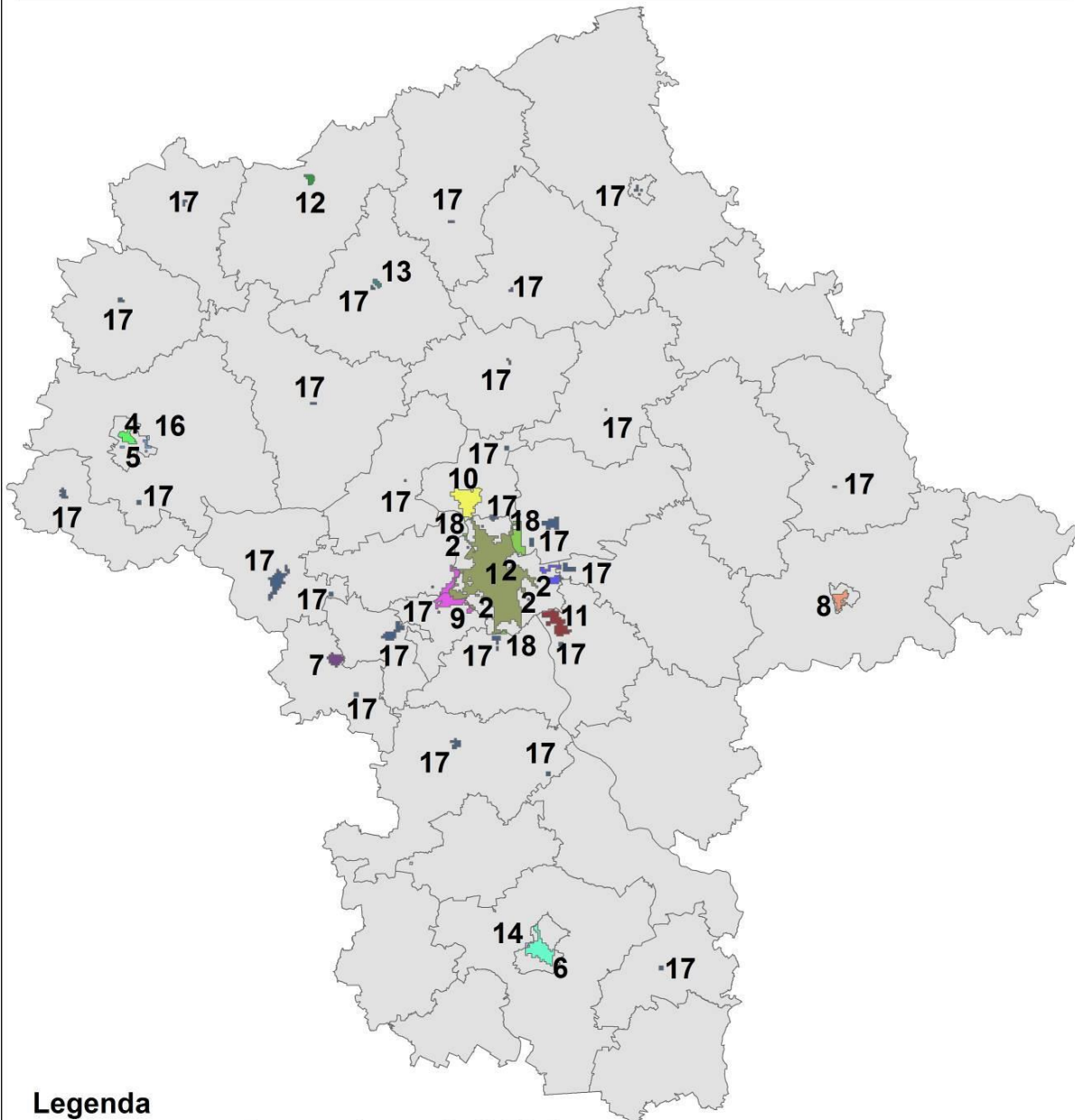

Wykres 8. Wartości stężeń ozonu w województwie mazowieckim w 2014 roku

Mapa 4.

Obszary przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10-24h

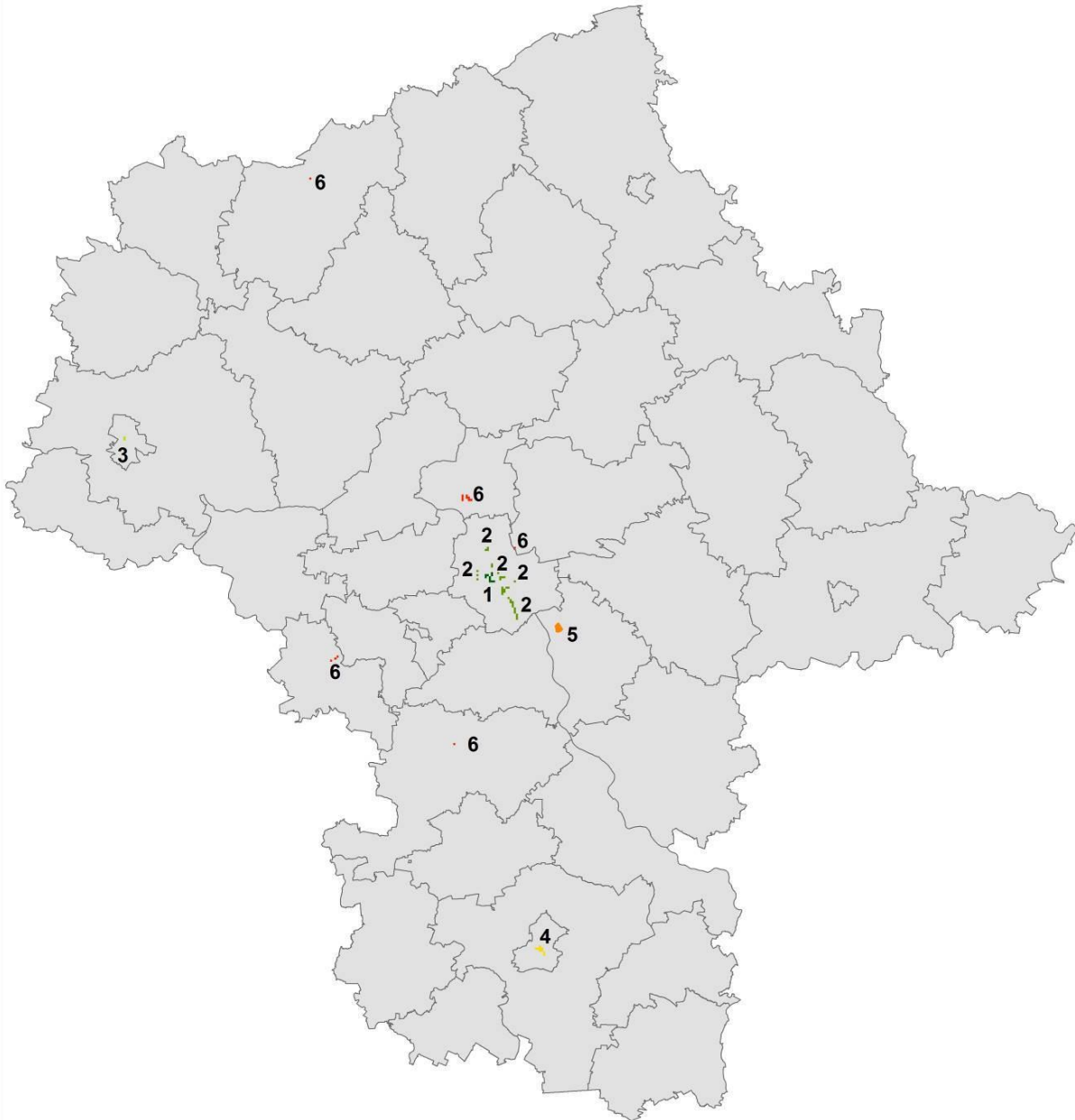
Legenda

nr obszaru przekroczenia w tabeli Z2.1

 1 - PM10_24h_aw_1	 7 - PM10_24h_sm_1	 13 - PM10_24h_sm_7	 powiaty
 2 - PM10_24h_aw_2	 8 - PM10_24h_sm_2	 14 - PM10_24h_sm_8	
 3 - PM10_24h_aw_3	 9 - PM10_24h_sm_3	 16 - PM10_24h_sm_9	
 4 - PM10_24h_mP_1	 10 - PM10_24h_sm_4	 17 - PM10_24h_sm_10	
 5 - PM10_24h_mP_2	 11 - PM10_24h_sm_5	 18 - PM10_24h_sm_11	
 6 - PM10_24h_mR_1	 12 - PM10_24h_sm_6		

Mapa 5.

Obszary przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10-rok

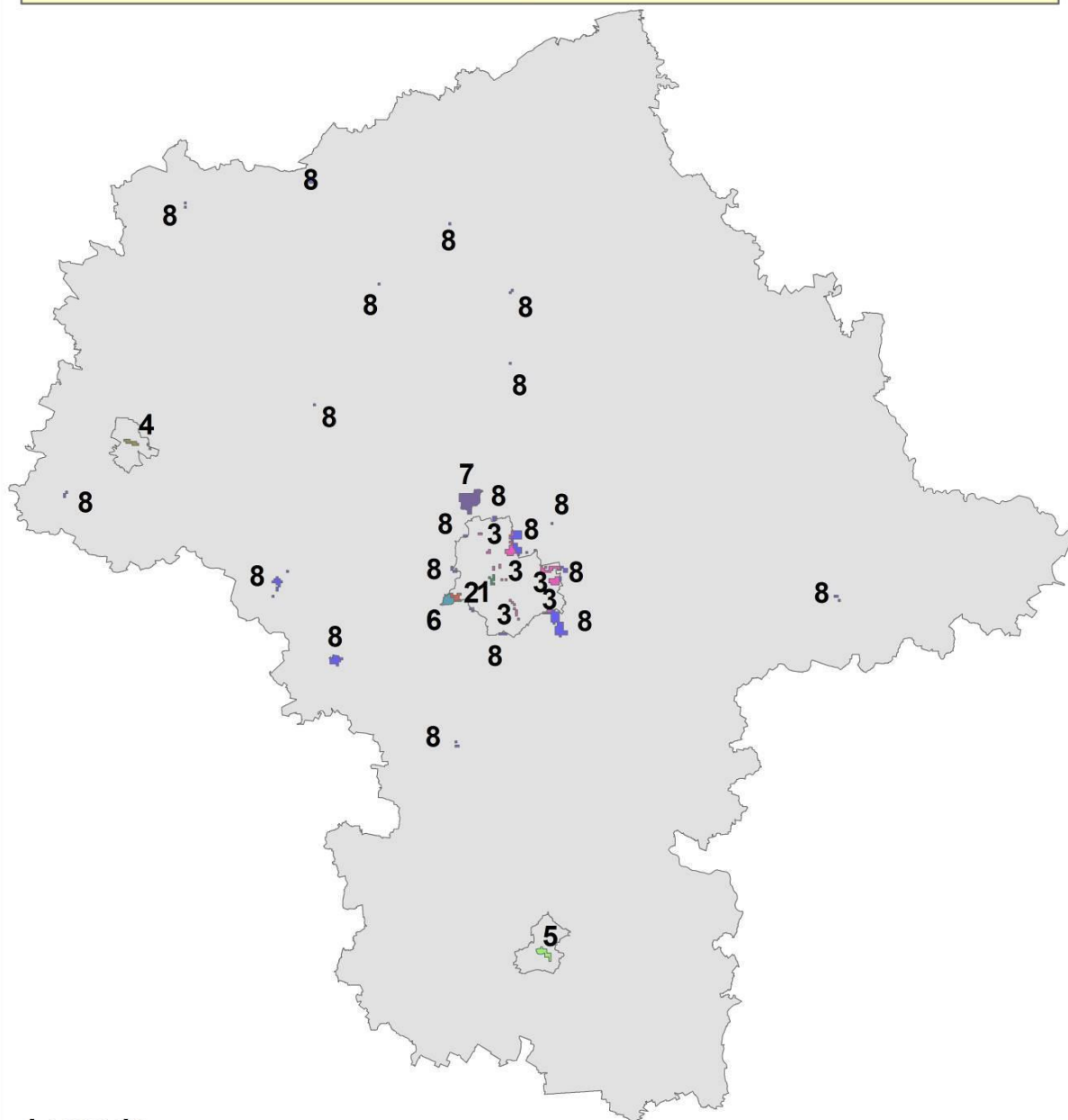

Legenda

nr obszaru przekroczenia w tabeli Z2.1	
1 - PM10_rok_aw_1	4 - PM10_rok_mR_1
2 - PM10_rok_aw_2	5 - PM10_rok_sm_1
3 - PM10_rok_mP_1	6 - PM10_rok_sm_2
	powiaty

Mapa 6.

Obszary przekroczeń poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji pyłu zawieszonego PM2,5-rok

Legenda

nr obszaru przekroczenia w tabeli Z2.1

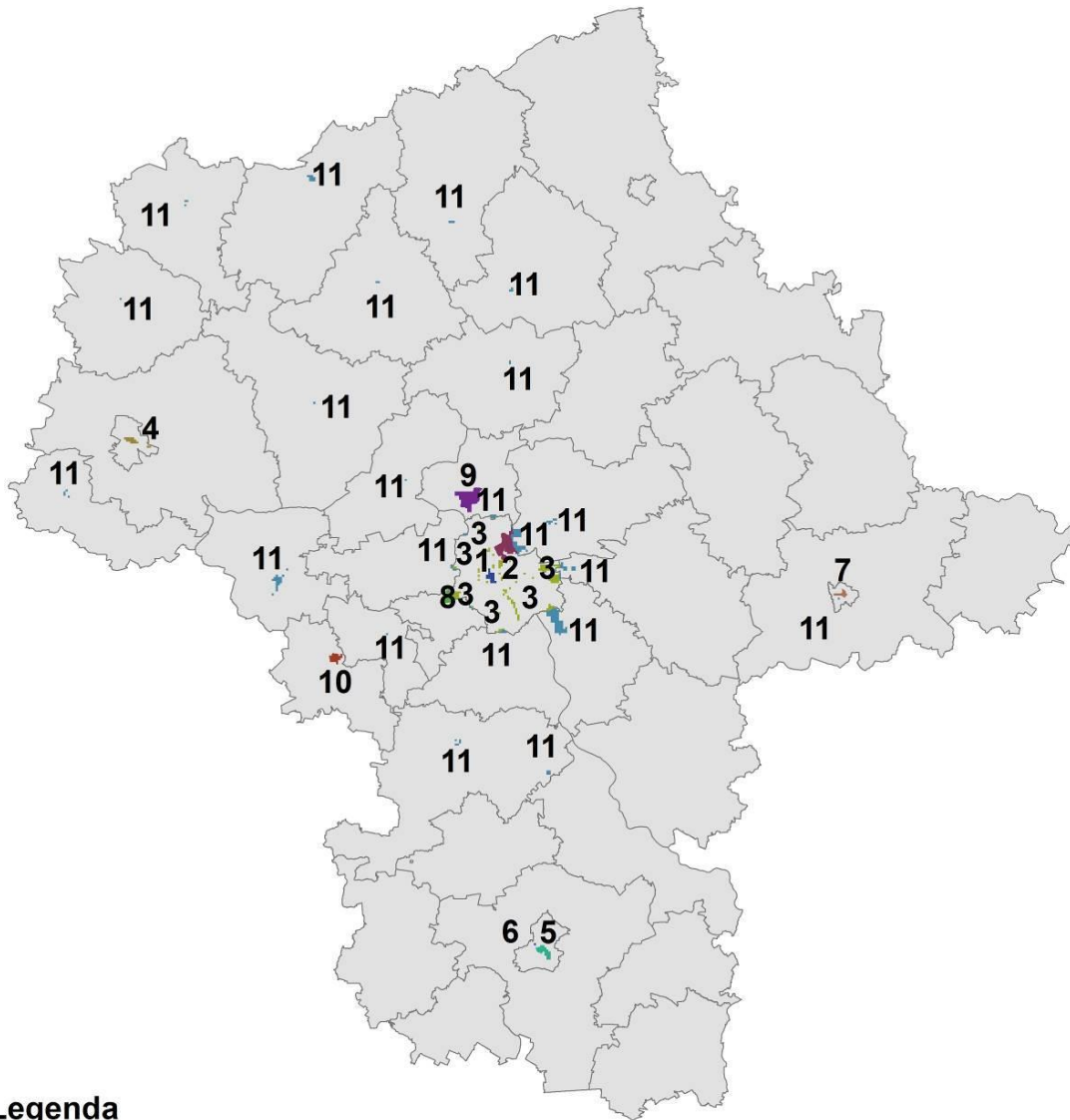
- 1 - PM2,5_26_aw_1
- 2 - PM2,5_26_aw_2
- 3 - PM2,5_26_aw_3
- 4 - PM2,5_26_mP_1

- 5 - PM2,5_26_mR_1
- 6 - PM2,5_26_sm_1
- 7 - PM2,5_26_sm_2
- 8 - PM2,5_26_sm_3

powiaty

Mapa 7.

Obszary przekroczeń poziomu docelowego pyłu zawieszonego PM2,5-rok

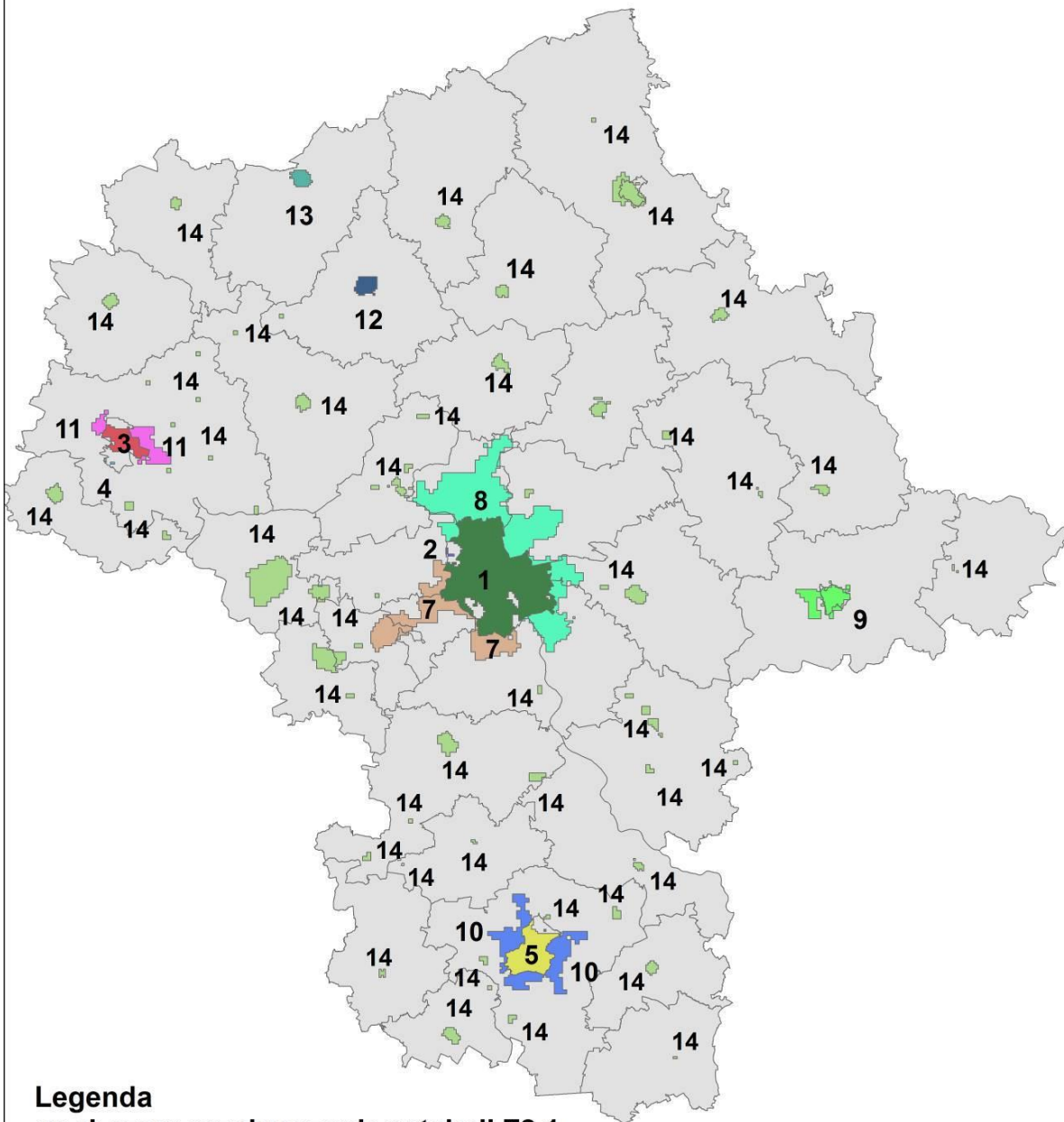
Legenda

nr obszaru przekroczenia w tabeli Z2.1

1 - PM2,5_25_aw_1	7 - PM2,5_25_sm_1
2 - PM2,5_25_aw_2	8 - PM2,5_25_sm_2
3 - PM2,5_25_aw_3	9 - PM2,5_25_sm_3
4 - PM2,5_25_mP_1	10 - PM2,5_25_sm_4
5 - PM2,5_25_mR_1	11 - PM2,5_25_sm_5
6 - PM2,5_25_mR_2	powiaty

Mapa 8.

Obszary przekroczeń poziomu docelowego B(a)P-rok

Legenda

nr obszaru przekroczenia w tabeli Z2.1

1 - BaP_aw_1	6 - BaP_mR_2	11 - BaP_sm_5	powiaty
2 - BaP_aw_2	7 - BaP_sm_1	12 - BaP_sm_6	
3 - BaP_mP_1	8 - BaP_sm_2	13 - BaP_sm_7	
4 - BaP_mP_2	9 - BaP_sm_3	14 - BaP_sm_8	
5 - BaP_mR_1	10 - BaP_sm_4		